

Maatschappelijk georiënteerde projecten en producties door instellingen in de podiumkunsten

- een illustratieve en onvolledige opsomming van hoe podiumkunstproducenten bewegen in het maatschappelijke veld -

Ro Theater

Voorstelling *Moeders – een kijkje in de keuken*

Regisseur Alize Zandwijk, artistiek leider van het Ro Theater, brengt opnieuw de voorstelling *Moeders* in eigen huis. Middelpunt van *Moeders* is een exotische keuken waar het vuur hoog oplaait en vrouwen zich over pannen buigen om hun favoriete gerechten te bereiden: roti, bakkeljauw, tropisch fruit. Ze snijden en hakken, roeren en bakken. Ondertussen delen ze met veel humor, passie en emotie hun levensverhalen met elkaar en het publiek. Er wordt gelachen, gezongen, gedanst, gedeeld en meegeleefd. En dan wordt er natuurlijk gegeten!

Moeders geeft een kijkje in de keuken van vrouwen zoals we die tegenkomen in onze straat. De voorstelling was eerder te zien tijdens Festival De Wereld van Witte de With 2007 en werd in februari 2008 hernomen in het Ro Theater. *Moeders* was vervolgens op uitnodiging te zien tijdens het Tweetaktfestival in Utrecht, in Frascati in Amsterdam en op de Autorentage in Hamburg. Alle voorstellingen waren tot de laatste kaart uitverkocht.

Heimwee – verhalen over het 'thuis' van Rotterdammers

Een nieuwe voorstelling waarin Rotterdammers met wortels over de hele wereld hun ziel blootleggen. Vol met de mooiste verhalen over het 'thuis' van Rotterdammers ...

John gaat gepensioneerd terug naar Suriname, omdat hij daar vrij is. Betty verlangt naar haar veranda in Indonesië, want hier in Nederland is de deur dicht en praat je tegen potten en pannen. Ze zijn het er allemaal over eens: in hun 'thuis' speelt het leven zich af aan het eind van de dag of op straat. Ze verlangen naar thuis, ver weg van hier, ze zoeken naar het beste van twee werelden, ze dromen over vrijheid en de geur van daar. Heimwee wordt een avond vol melancholie, muziek, scherpe observaties en de meest verrassende bekentenissen.

Presenteren op wijkpodia

Ter bevordering van cultuurbereik in de wijken presenteert Cultuurbuur werk van professionele Rotterdamse kunstinstellingen op de diverse wijkpodia in de stad. Deze samenwerking biedt (grote) kunstinstellingen uit Rotterdam de mogelijkheid hun publieksbereik te vergroten, tegelijkertijd krijgen wijkpodia gelegenheid om meer culturele activiteiten aan te bieden aan de wijkbewoners. Cultuurbuur werkt samen met lokale cultuurcentra en Rotterdamse gezelschappen aan kwaliteitsvoorstellingen voor iedereen. Cultuurbuur benadert de Rotterdamse gezelschappen om hen te enthousiasmeren hun voorstellingen te presenteren op wijkpodia. Naast het Rotterdams Philharmonisch Orkest en Scapino Ballet (deelnemers van het eerste uur), werkt Cultuurbuur inmiddels samen met een groot aantal Rotterdamse gezelschappen.

Rotterdam: rijk aan talent

TRoep is een actieve groep van jonge theatertalenten tussen de 16 en 25 jaar die we ontmoet hebben in de Akties die Ro Theater samen met de coalitiepartners Rotterdamse Schouwburg, Wunderbaum en Productiehuis Rotterdam organiseert. De jongeren treden op als ambassadeurs voor de gezelschappen en een kerngroep organiseert activiteiten die exclusief voor TRoepleden toegankelijk zijn. De TRoep wordt twee keer per jaar uitgebreid met nieuwe talenten die deelnemen aan de jongerenacties die parallel lopen aan de Akties van Theater Rotterdam. Het resultaat van drie masterclasses, verzorgd door acteurs en makers van ieder coalitiegezelschap, wordt gepresenteerd in een unieke performance.

Naast deze theatrale snelkookpan is er ruimte voor verdieping in 12 weekenden die Theater Rotterdam aanbiedt aan jong talent met theaterambitie. De 15 deelnemers ontmoeten in deze weekenden topregisseurs en –acteurs die tijdens diverse masterclasses hun vakmanschap doorgeven en de jongeren coachen in hun

ontwikkeling. Voorstellingsbezoeken vormen de basis voor de inhoud van de lessen en maken de jongeren bekend met de theaterprogrammering in Rotterdam. De coalitie investeert in een platform van jonge mensen die het theaterlandschap door en door kennen en zich thuis voelen in het culturele klimaat van de stad.

Workshops voor bedrijven

Het Ro Theater biedt niet alleen theatervoorstellingen. Een bijzondere aanvulling op de voorstelling is een op maat gemaakte workshop waarin collega's elkaar op een heel andere manier leren kennen. Een unieke middag met competitieve elementen en vaart vanuit de comfortabele setting van ons theater. In samenwerking met andere Rotterdamse instellingen en partijen werken we een breder cultureel programma uit. Bijvoorbeeld een City Safari of een museumbezoek. Voorbeelden van bedrijven die gebruik hebben gemaakt van een theaterarrangement op maat: Toni & Guy Kappers, Penitentiare Inrichting Hoogvliet en Ministerie Veiligheid en Justitie.

Breng werelden dicht bij elkaar

Met *In Dialoog* investeert Ro Theater i.s.m. TheaterNetwerk Rotterdam in een hechte band tussen een professioneel gezelschap en professionals die werkzaam zijn in de amateursector. Door regelmatig bijeenkomsten te organiseren waarin uitwisseling van kennis en expertise centraal staat, worden twee werelden dicht bij elkaar gebracht. Vanuit dit kader worden o.a. masterclasses, technische workshops en openbare repetities voor de professionals en hun spelers georganiseerd. Ro Theater nodigt een aantal groepen uit om zich te buigen over Ro-repertoire en een eigen versie op de planken te brengen. De geselecteerde groepen kunnen tijdens het repetitieproces meerdere malen op begeleiding vanuit het gezelschap rekenen. Bijvoorbeeld in de vorm van dramaturgisch of scenografisch advies, een regieworkshop of een masterclass van een acteur. Uiteindelijk presenteren de groepen hun voorstelling in de professionele setting van het Ro Theater. Het is een creatieve boost van de samenwerking tussen professionals en amateurs.

De toekomst is nu

Al sinds 2009 is op vier Rotterdamse scholen een meerjarig samenwerkingstraject opgezet vanuit de Combinatiefunctie. Cultuurcoaches van het Ro Theater werken een dag per week op scholen waar cultuurparticipatie niet heel vanzelfsprekend is. Ze laten leerlingen zowel actief als receptief kennis maken met theater en werken op een creatieve manier aan de ontwikkeling van cognitieve en sociale vaardigheden. De producties van het gezelschap zijn een inspiratiebron bij het uitvoeren van vernieuwende lesprogramma's, maar zijn niet het uitgangspunt. Ro Theater ziet het als een belangrijke taak om een bijdrage te leveren aan de creatieve ontwikkeling en het culturele zelfbewustzijn van de leerling en de specifieke behoeften van iedere school. Juist nu, omdat onze toekomstige samenleving steeds meer zal vragen om innovatieve en creatieve werknemers.

Met het oog op die toekomst organiseert Ro Theater voor scholen in het voortgezet onderwijs *The Future is Now!* Het is een project waarin bedrijven, scholen en culturele instellingen de handen ineen slaan om jongeren klaar te stomen voor de toekomst. Het project wordt gesponsord door de bedrijven waar de ouders van de leerlingen werkzaam zijn. Maar naast een financiële bijdrage vragen we deze bedrijven ook om mee te denken over een theateraal programma waarin de toekomst van de jongeren centraal staat. Ro Theater staat garant voor de creatieve productie van het project, het bedrijfsleven verzorgt een kijkje in de keuken van de beroepspraktijk. Zo brengen zij samen de toekomst naar het hier en nu in de school.

Weekendschool naar *Lang en Gelukkig* dankzij Rotary

Vijftig kinderen uit de Rotterdamse achterstandswijken beleefden de tijd van hun leven tijdens de voorstelling *Lang en Gelukkig*. Hun bezoek aan het theater werd mogelijk gemaakt door leden van Rotary Rotterdam. De Rotaryleden kochten 200 kortingskaarten voor de reguliere prijs en spaarden zo voor toegangskaarten voor de scholieren. IMC Weekendschool is bedoeld om kinderen uit sociaaleconomische achterstandswijken aanvullend onderwijs te geven. Al jaren biedt het Ro Theater rond kerst de Weekendschoolkinderen een gratis workshop aan, maar eerder was er geen budget om daadwerkelijk de voorstelling te laten zien. Dankzij de Rotary, die zocht naar een directe investering in taalontwikkeling van kinderen, is dat in 2013 wel gebeurd. Omdat dit project zo goed beviel, is er met de Rotary afgesproken ook in 2014 weer samen te werken.

De stem van jong en oud

Tijdens de De stem van Jong en Oud zongen 50 kinderen en ouderen samen een levenslied over de Droom van Rotterdam. Op een creatieve manier verzamelen we dromen van Rotterdammers voor hun stad. Voor het Ro Theater stond een krijt wand waar Rotterdammers hun dromen konden opschrijven. De dromen vormden de inspiratie voor een lied, geschreven en gecomponeerd door o.a. de toonaangevende componist Ray van Santen. Op 13 september tijdens de festivals 24 uur cultuur en de Wereld van het Witte de Withkwartier werd het lied opgevoerd in het Ro Theater. Daar liet een diverse groep van 20 kinderen en 30 ouderen uit de Rotterdamse wijken met hun stemmen horen hoe wij allen via onze dromen kunnen delen en verbinden. Daarvoor is geoefend onder leiding van een koorleidster, zodat iedereen goed voorbereid aan de uitvoering begon.

De komende maanden zullen ook andere mensen uit Rotterdam worden gevraagd om samen een levenslied te zingen. Uiteindelijk zal er volgend jaar een grootse uitvoering worden georganiseerd op het Schouwburgplein waar alle 500 mensen uit de wijken van Rotterdam hun versie van het lied van De droom van Rotterdam via de stem van jong en oud ten gehore zullen brengen.

Slaaf – de voorstelling en de film

Acteur Jack Wouterse en schrijver Oscar van Woensel weten allebei waar ze het over hebben als het om verslaving gaat. Zo verbleef Wouterse een aantal weken in een Schotse afkickkliniek. De ontmoetingen tussen de twee leidden tot een indringende monoloog die het publiek meeneemt naar het leven van een verslaafde. Ontkenning, leugens, verlangens, het valt allemaal wel mee en morgen zal alles anders zijn. In SLAAF speelt Wouterse een getroebleerde man die afscheid neemt van zijn verslavingen, zijn ouders, zijn lievelingseten, van drogredeneringen, eigenlijk van zijn leven zoals hij dat tot nu toe heeft geleefd. Het publiek wordt meegenomen in een lawine van gedachten, emoties en verlangens die verslaving tot in de diepste vezels voelbaar maakt.

Als ik de liefde niet heb

Een jaar geleden benaderde de Rotterdamse priester Remy Jacobs theatermaker Marjolijn van Heemstra met de vraag of ze er wat in zag samen een voorstelling te maken over het misbruik binnen de kerk. Jacobs, zelf ooit slachtoffer van dat misbruik, wil het zwijgen doorbreken en de geloofsgemeenschap en vooral de paus oproepen tot meer openheid en minder hypocrisie. Samen verdiepten Jacobs en Van Heemstra zich in de materie en kwamen uit bij een persoonlijk verhaal over liefde en de afwezigheid daarvan, over machtsmisbruik binnen systemen en de vraag hoe een kwetsbaar individu zich staande houdt tegenover grote structuren. Een pleidooi voor kwetsbaarheid en openheid en tegelijkertijd een bedevaart op weg naar Rome, waar Jacobs en Van Heemstra vastbesloten zijn deze voorstelling te spelen voor niemand minder dan paus Franciscus.

Tafelvanzeven

Tafelvanzeven is een Rotterdams leerwerktraject voor kleurrijke vrouwen met een passie voor koken en stimuleert vrouwen van allochtone afkomst hun passie voor koken, gastvrijheid en verhalen vertellen te ontwikkelen, te vergroten en in te zetten voor de stap naar werk. Tafelvanzeven enthousiasmeert bewoners in Rotterdam en omstreken om naar elkaars verhalen te luisteren en organiseert wereldmaaltijden doorspekt met verhalen en exotische gerechten. Tijdens het Witte de Withfestival 2014 heeft het Ro Theater voor het eerst samengewerkt met Tafelvanzeven. Dat beviel zo goed dat bezoekers van het Ro Theater en Tafelvanzeven hebben besloten een samenwerking aan te gaan. Komend theaterseizoen zullen de vrouwen van Tafelvanzeven de bezoekers van het Ro Theater regelmatig verrassen met hapjes in alle smaken van de wereld.

Theater voor vrijwilligers

Het Centrum Voor Dienstverlening (CVD) is een grote maatschappelijke dienstverlenende organisatie in Rotterdam en staat in het hart van de Rotterdamse samenleving. Het CVD gelooft er in dat elke Rotterdammer talenten heeft en dat er soms professionele ondersteuning nodig is op die talenten te kunnen benutten. Het CVD biedt die ondersteuning en doet dat met een breed scala aan diensten en producten. Daarbij wordt vaak samengewerkt met woningcorporaties, GGZ-instellingen, scholen en overige organisaties. Bij het CVD werken we met zo'n 600 medewerkers en een heleboel vrijwilligers. Het Scapino Ballet, Concertgebouw De Doelen, Theater Zuidplein en het Ro Theater stellen jaarlijks een Uitkalender samen met een speciaal aanbod van voorstellingen en concerten voor de vrijwilligers van het CVD. In de Uitkalender worden jaarlijks gemiddeld drie producties van het Ro Theater opgenomen.

Stadsproject met de Pauluskerk

Het Diaconale Centrum Pauluskerk komt op voor alle mensen in Rotterdam en omgeving, die het zonder hulp economisch, sociaal en spiritueel niet redden. Het probeert daar te helpen 'waar geen helper is'. Het gaat om individuele hulpverlening, bezinning, geloofsversterking en actie voor kwetsbare mensen in de marge van de samenleving: dak- en thuislozen, verslaafden, psychiatrische patiënten, vluchtelingen, mensen zonder verblijfsvergunning, mensen zonder betaald werk, jongeren zonder gevoel voor richting in hun bestaan en ouderen. Jack Wouterse gaat samen met het Ro Theater en de Pauluskerk een nieuw stadsproject opzetten. Jack wil samen met de bewoners en bezoekers van de Pauluskerk een voorstelling maken. Door zijn eigen verslavingsgeschiedenis kan hij zich goed met hen identificeren. Het inhoudelijk plan voor dit project wordt op dit moment ontwikkeld.

Toneelgroep Maastricht

Voorstelling *Alice, een theatrale wandeling door een verzorgingshuis*

In *Alice* staat de ontmoeting centraal tussen de bewoner van het verzorgingstehuis en de bezoeker van de voorstelling. Mensen die elkaar in het dagelijks leven niet vanzelfsprekend zullen ontmoeten, maar wellicht meer gemeen hebben dan op het eerste gezicht lijkt. *Alice* is geïnspireerd op de persoonlijke verhalen van ouderen over ouderdom, tijdsbeleving en dromen en op 'Alice in Wonderland' van Lewis Carroll. De bezoeker krijgt een koptelefoon waarop een audiogids te horen is. De bezoeker volgt op de audiogids het personage Alice. Zij zoekt net als Alice in het verhaal van Carroll, de weg naar huis. Als bezoeker volg je Alice en tijdens deze zoektocht vinden er allerlei ontmoetingen plaats in het verzorgingstehuis.

Tijdens deze theatrale wandeling schuiven twee werkelijkheden over elkaar heen en schuren tegen elkaar aan. De wereld van de dagelijkse realiteit van het verzorgingstehuis en de theatrale wereld van Alice in Wonderland, of beter gezegd de binnenwereld van het personage Alice. De scheidslijn tussen wat echt is en wat niet, is niet altijd even scherp. Door deze werelden te laten overlappen wordt de ervaring van het ouder worden en het toenemende gripsverlies op de werkelijkheid verbeeld en invoelbaar gemaakt voor de bezoeker.

Het project is reeds gerealiseerd in twee verzorgingshuizen en er is veel interesse vanuit deze sector om het ook in andere huizen te realiseren.

Toneelgroep Maastricht en Maastricht UMC+ brengen samen voorstelling en lezing in de themawEEK "Zo gek nog niet"

Toneelgroep Maastricht en het Maastricht UMC+ sloegen tijdens de themawEEK "Zo gek nog niet" van 25 t/m 27 maart 2014 de handen ineen voor een gezamenlijk programma in het teken van jeugd, stress en psychiatrie. Toneelgroep Maastricht speelde de voorstelling *How to play Francesca Woodman* over de succesvolle Amerikaanse fotografe Francesca Woodman, die op 22-jarige leeftijd uit het leven stapte. Het UMC+ organiseerde, samen met de Health Foundation Limburg, een aantal lezingen voorafgaand aan deze voorstellingen. Het beeld dat we van jongeren hebben, is dat ze gezond zijn. Ze bruisen van energie en hebben een blakende fysieke gezondheid. Toch bevindt zich onder deze zorgeloze buitenkant een kwetsbaarheid voor psychische problemen. Het brein van de jongere van vandaag ontwikkelt zich op een andere manier dan het brein van de vorige generatie jongeren, de huidige volwassenen. De jeugd van nu groeit op met Internet-TV, iPad, Social Media en Apps. Elke dag moeten keuzes gemaakt worden. De lezingen en voorstellingen werden bezocht door leerlingen uit het middelbaar onderwijs uit Maastricht en omgeving.

Voorstelling *Windvogel*

In 2005 overleed Marie-Therese Stheins, de tante van actrice Marie-Louise Stheins. Ze stierf in Vijverdal, in een gesloten inrichting, na een leven lang opgenomen te zijn geweest. Na haar dood erft haar nicht Marie-Louise een aantal eigendommen van haar tante. In Een windvogel gaat Marie-Louise op zoek naar haar tante en probeert haar verhaal te ontrafelen. De familiegeheimen, de experimentele behandelingswijzen waaraan ze onderworpen werd en de kluwen van haar eigen binnenwereld. Wat dreef haar tot deze waanzin. Wat gebeurde er met kwetsbare vrouwen in het begin van de 20ste eeuw? Was Marie-Therese wel psychotisch? In die tijd was de helft van de vrouwen die opgenomen werden, weggestopt door familieleden, wegens lastig gedrag. In deze tijd zou ze goede therapie hebben gekregen, eventueel met medicatie en was het weer beter met haar gegaan. Wellicht was ze getrouwd en moeder geworden. De psychotherapie heeft in de afgelopen

eeuw een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Marie-Therese heeft al deze fases beleefd: van elektroshocks naar bloem- en praattherapie, van wisselbaden naar schilderen in de natuur. De voorstelling wordt muzikaal begeleid door de Limburgse singer-songwriter Jos Hol, die speciaal voor deze voorstelling een aantal nummers schreef.

Hol is tevens werkzaam als psychiatrisch verpleger bij GGzE. Bij de totstandkoming van de voorstelling werd samengewerkt met partners uit de geestelijke gezondheidszorg: tevens werd de voorstelling gespeeld voor cliënten en verzorgers van OPZ Rekem te Lanaken.

Voorstelling *Othello* en TgMLAB

In 2015 realiseren wij in samenwerking met Jeugdtheaterschool Partout van Kunstencentrum Kumulus in Maastricht een jongerenversie van *Othello*. De jongeren worden hierin begeleid door twee acteurs van Toneelgroep Maastricht. Ook maken we binnen TgMLAB met twee jonge talenten een voorstelling over herinnering en terugkijken op je leven op hogere leeftijd. Binnen dit project is er sprake van actieve participatie van ouderen binnen de voorstelling op gebied van dans/beweging. De ouderen worden hierin actief begeleid en gecoacht. Zo mogelijk wordt hier ook een breder randprogramma aan verbonden op gebied van beweging voor ouderen.

Noord Nederlands Toneel

Samenwerkingen met andere maatschappelijke sectoren/bijzondere publieksgroepen

Het Noord Nederlands Toneel wil met haar producties de tijd stilzetten voor de wezenlijkste vragen van ons bestaan; het zicht terugbrengen op de hoofdzaken, in deze altijd drukke samenleving. Ons theater wil vertrouwen geven in de kracht en flexibiliteit van onze eigen cultuur, om hiermee te kijken naar de schaduwkanten en weeffouten van deze zelfde cultuur. Maar ook willen we vertrouwen geven in de spankracht en onverwachte mogelijkheden van de mens, die misschien wel meer kan dan we denken. We combineren hiertoe klassieke verhalen met een eigenzinnige en concrete bevoegenheid, en altijd midden in de samenleving: we zoeken altijd aansluiting met de maatschappij om ons heen.

Dit resulteert in uiteenlopende (rand)programmering en bijzondere samenwerkingen, met onder andere schouwburgen, buurt- en filmhuizen, kerken, musea en bibliotheken (zowel in de stad, de regio als de rest van Nederland); met (inter)nationale festivals, theater-, dans- en muziekgezelschappen, onderwijsinstellingen en kunstvakopleidingen. Daarnaast wordt de samenwerking met De Oosterpoort & de Stadsschouwburg, Club Guy & Roni en Het Houten Huis steeds hechter ("Theater Noord"). Ook werken we regelmatig samen met verschillende partijen en organisaties op het gebied van media, marketing, cultuur, zorg en welzijn.

Voorstelling *Spring!*

Vanaf 2012 maakt het NNT ieder jaar een uitzonderlijke theatervoorstelling op locatie, onder de naam Spring!. Hiermee richt het NNT zich op jongeren uit krimp gemeenten in de regio, die geen of weinig uitzicht hebben op werk of vervolgopleiding. Door het maken van theater ontdekken zij talenten, zelfredzaamheid en zelfvertrouwen. Doordat de jongeren met steun van lokale bewoners en bedrijven een dergelijk bijzondere voorstelling neerzetten, draagt Spring! bij aan de sociale cohesie in deze gemeenten. Spring! vond al plaats in Hoogezand (2012, ca. 60 deelnemende jongeren), in Hoogezand-Sappemeer (2013, ca. 30 jongeren), in Emmer-Compascuum (2014, ca. 40 jongeren) en ook in 2015 zal Spring! wegens groot succes en enthousiasme in de regio worden georganiseerd.

Voorstelling *Zina in Groningen / Zina neemt de Wijk*

In deze coproductie uit 2010 met Adelheid Roossen van Female Economy stonden bewoners uit drie Groningse wijken centraal, die acht acteurs in leegstaande huizen in de buurt adopteerden. Zij maakten portretten die hun leven en wijk weerspiegelden, die uiteindelijk in een theatervoorstelling werden samengebracht. Zina was een samenwerking met MJD, Toevluchtsoord, Kunstencentrum Groep en werd ondersteund door het krachtwijkenprogramma van de Gemeente Groningen, i.s.m. Lefier en De Huismeesters.

Voorstellingen Aan Die Komen (2013) / Dichterbij: Hier komt de nacht (2014)

Voor zowel de voorstelling Aan Die Komen als Hier komt de nacht (16e editie van Dichterbij), gingen jongeren in gesprek met ouderen die voor, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog zelf hun leeftijd hadden. Onder professionele begeleiding maakten de jongeren een eigen voorstelling over de verloren verhalen van de Groninger jeugd: over de spanning en verbittering na de oorlog en over het Grote Vergeten. Beide voorstellingen speelden rond 4 en 5 mei en werden gemaakt in samenwerking met Theater na de Dam.

Voorstelling Mama (2013-2015)

In slechts enkele weken maakten Ola Mafaalani en actrice Malou Gorter de voorstelling Mama (tekst: Rik van den Bosch). Dit hartverscheurende verhaal laat zien hoe belangrijk en hoe nodig alle mensen zijn die zich hard maken tegen kindermishandeling en die opkomen voor de rechten van het kind. Mama is een voorstelling met een missie en staat tot en met begin 2015 op het repertoire om te spelen voor (in eerste instantie) professionals en studenten in het onderwijs en de zorg, maar ook voor beleidsmakers en bestuurders.

Voorstelling De Laatkomer (2014)

Voor de voorstelling De Laatkomer, deed regisseur Ola Mafaalani uitgebreid onderzoek binnen verzorgingshuizen. Zo kon ze mensen met dementie observeren en deze aandoening zo natuurgetrouw mogelijk regisseren in de voorstelling, maar ook onderzocht ze hoe mensen omgaan met dementie, de dementerenden zelf en wat de plek van ouderen in de samenleving eigenlijk (nog) is; door de toenemende vergrijzing en de veranderingen in de zorg een zeer actueel thema. Voor De Laatkomer werkte het NNT ook samen met ouderentstichting Vier het Leven, die mensen op hoge leeftijd (die veelal thuis zitten) 'weer in contract brengt met activiteiten die het leven de moeite waard maken'. Female Economy zorgde met *Iets Zachts* voor randprogrammering in de vorm van een 'social sculpture'.

Voorstelling Hamlet (2012)

Voor dit veel gespeelde en -geliefde theaterstuk verdiepten regisseur Ola Mafaalani en Noraly Beyer zich in de wereld van de psychiatrie. Zij verbleven o.a. een week lang intern in een gesloten inrichting, om antwoord te kunnen geven op vragen over waanzin. Wat is waanzinnig, wat is normaal? Hoe gestoord ben je, als je weigert je te conformeren aan hypocrisie? Hoe gaan mensen om met angst, wantrouwen en geestelijke instabiliteit? Welke plaats krijgen psychiatrische patiënten in onze samenleving toegewezen? In een aantal Behind the Scenes-avonden werd het publiek deelgenoot gemaakt van deze research en de voorgang van het stuk, met gasten als dramaturge Dirkje Houtman, een filosoof, een psychiater, een Shakespeare-deskundige en verplegers uit de psychiatrie. Voor het randprogramma werkte het NNT samen met studenten van de Medische Faculteitsvereniging Panacea in Groningen.

De Zaak Raskolnikov / De Zaak Rodja van der Grond (2013)

Als randprogrammering bij de voorstelling *Misdaad en Straf* werd in een aantal universiteitssteden De Zaak Raskolnikov gepresenteerd. Deze reeks fictieve, theatrale rechtszaken was een uitzonderlijke samenwerking tussen studieverenigingen rechten en het NNT, met bij elke voorstelling een andere line-up van professionals uit het strafrecht, waaronder Stijn Franken (hoogleraar strafrecht), Dorien Kardol (officier van justitie OM) en Gerard Spong (strafpleiter). De voorstelling werd hernomen op het Time Shift Festival onder de naam De Zaak Rodja van der Grond, met bijzondere gasten zoals Rob Keurentjes (rechter, voormalig president Rechtbank Groningen), Richard Korver (advocaat) en Oebele Brouwer (officier van justitie), allen bekend van belangrijke, opzienbarende rechtszaken.

Groninger Mini Maker Faire (2012-...)

Een bijzondere samenwerking met een doelgroep die niet (regelmatig) het theater bezoekt: in coproductie met Stichting MF050 brengt het NNT sinds 2012 de Groninger Mini Maker Faire: een platform voor uitvinders, hackers, knutselaars en kunstenaars van jong tot oud, dat zich focust op o.a. innovatie, duurzaamheid en mogelijkheden in technisch onderwijs. Dit zeer actuele festival voor vindingrijkheid sluit aan bij de wereldwijde Maker Movement (ook wel 'de derde industriële revolutie' genoemd) en trekt in Groningen per jaar ruim 2.000 bezoekers. Zo'n 200 deelnemers dragen bij d.m.v. workshops, expositie, cases en challenges. De Groninger Mini Maker Faire was destijds de eerste officiële Maker Faire op het Europese vasteland.

Voorstelling Pleinvrees (2013)

Lotte van den Berg (OMSK) maakte deze unieke coproductie die werd gespeeld op een groot plein, in het midden van de stad, voor een bijzondere publieksgroep: iedereen die langs kwam. Via de website van OMSK

kon men aangeven betrokken te willen worden: via hun telefoon volgde het publiek een man die op afstand in zichzelf lijkt te praten, tot ze direct door hem worden aangesproken en hij hen betreft in zijn eenzame protest, zijn oproep aan de samenleving. Hoe gaan we om met een steeds groter wordende kloof tussen mensen in de maatschappij? Met een groeiend wantrouwen en gebrek aan solidariteit? Ieder voor zich, lijkt het credo. Moeten we niet directer en bewuster samen leven? De voorstelling werd gespeeld op een groot aantal pleinen in Nederland, België, Italië, Duitsland en tevens op Times Square in New York, en trok in totaal ruim 3100 'bezoekers'.

Partij voor Cultuur (2013)

De Partij voor Cultuur was in september 2013 te gast in de Machinefabriek, met medewerking van NNT-er Ko van den Bosch. De PvC organiseert Partij-avonden om het onderbuikgevoel van de Nederlander te peilen, voornamelijk als het gaat om de thema's Cultuur en Natuur. De Partij-avonden hebben de vorm van een theatrale talkshow, met veel ruimte voor discussie tussen het publiek en het professionele gastenpanel.

Toneelgroep Oostpool

Voorstelling *Deze show heet Arnhem*

In het najaar van 2013 heeft Toneelgroep Oostpool in het kader van het 60-jarig bestaan van het gezelschap een voorstelling gemaakt over de stad, voor de stad en met de stad Arnhem en zijn bewoners in de hoofdrol. Als traktatie van de jarige.

'Goedemiddag heeft u zin om een taartje met ons te eten?'

Met een slagroomtaart gewapend trokken de vier makers door vier wijken in Arnhem, op zoek naar een goed gesprek. Soms vonden ze het, soms werd het verdrietig, soms werd het hilarisch. Maar in ieder geval trokken vele Arnhemmers hun voordeur open, voor een kijkje in hun leven. Daarvan werd op zeer muzikale wijze verslag gedaan: een muzikale trip van 'professionele herriemaker' William Bakker en met levenswijsheden gezongen door de twee acteurs.

De voorstelling had meer van een klein popconcert dan van een toneelstuk, en aan het eind van de avond stond iedereen op de banken.

Wie jarig is trakteert, maar naar een verjaardag komt je niet met lege handen. Het publiek werd in plaats van een toegangsprijs een donatie gevraagd voor culturele doelen in de wijk waarin gespeeld. In totaal kon Toneelgroep Oostpool vierduizend euro teruggeven aan de stad.

Met dank aan bewoners van Klarendal, Schuytgraaf, Hoogkamp en Spijkerkwartier.

Het Nationale Toneel

Babel (2013-2015)

Journalistiek programma met diverse inhoudelijke partners. Er zijn twee programmalijnen: *Op zoek naar de ideale bestuurder* en *De verheffing*. Talkshows, thema-avonden, publieksonderzoek, inleidingen, boekpresentatie, e.d.. In 14-15: *Hangen of wurgen* op Scaffold i.s.m. Stroom Den Haag / De Orde van de Dag en talkshows (nu bij *Tasso* over mecenaat).

Urban Stories

NTjong zoekt met jonge theatermakers naar de verhalen van de stad. Na aftrapbijeenkomst dit jaar eerste pilotproject.

4 mei: Theater na de Dam

In 2013 zijn we aangesloten bij dit landelijke programma met *De Wannseeconferentie* (Mommertz / r: Johan Doesburg). 2014: *Het Onderzoek* (Weiss / r: Casper Vandeputte). 2015: *Laatste getuigen* – nieuwe tekst op basis eigen onderzoek over de Haagse hongerwinter (partners o.a. Haags Historisch Museum, Gemeentearchief, Joods Erfgoed).

Voorstelling Mariken

Coproductie nieuwe opera met Opera2Day, compositie Calliope Tsoupaki, première in 15/16. In gesprek met Letterkundig Museum en Huijgens ING over randprogrammering (tentoonstelling / symposium).

Voorstelling Nieuwspoort

Partners o.a.: Perscentrum Nieuwspoort, de Tweede Kamer. Diverse gesprekken en presentaties. Ontmoetingen lokale politici en het Haagse culturele veld, in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen.

Voorstelling Innocent!

De Hoge Raad en het Nationale Toneel hebben ter gelegenheid van 200 jaar Grondwet een korte toneelvoorstelling gemaakt. Hierin wordt de Franse tijd en de leidende rol van Napoleon tegen het licht gehouden van de huidige maatstaven van de (inter)nationale rechtsorde. Napoleon Bonaparte, gespeeld door acteur Jappe Claes, heeft zich op 29 maart 2014, de Dag van de Grondwet, verantwoord voor zijn daden ten overstaan van échte raadsheren van de Hoge Raad. Raadsheer Ybo Buruma treedt hierin op als openbaar aanklager. De toneelvoorstelling werd op zaterdag 29 maart drie keer opgevoerd in de zittingszaal van de Hoge Raad in Den Haag.

Crossing Border / Border Kitchen

NT faciliteert d.m.v. gebouwen (NT gebouw en Kerkstraat). Acteurs NT lezen fragmenten bij verschillende evenementen. In gesprek over gezamenlijk programma in 14-15.

Prinsjesrede en Prinsjesfestival

De Prinsjesrede is een wedstrijd voor speechschrijvers. Eerste editie: 2013. Organisatie: vrijwilligers rond de Haagse politiek (woordvoerders, lobbyisten, communicatiebureaus) en het culturele veld. NT in kerngroep t.b.v. de ontwikkeling van het festival op de langere termijn.

Tentoonstelling & educatieproject 'Het stenen bruidsbed'

In samenwerking met het Letterkundig Museum. Looptijd juni 2013-heden. Inhoudelijk gevoed vanuit dramaturgie. Acteurs NT in tentoonstellingsvideo. Gezamenlijk educatief programma + website.

Minisymposium 'Oscar Wilde, corruption and the Relevance of Art of Current Affairs'

Minisymposium in samenwerking met de Universiteit Leiden rond de voorstelling *De ideale man*. Samenwerking wordt voortgezet

Festival Classique

Jaap Spijkers regisseerde het Hofvijverconcert 2014, met inzet van diverse medewerkers van het NT op en achter de schermen.

Gemeentearchief

(Een deel van) het archief van de Haagse Comedie en NT is ondergebracht in het Gemeentearchief, waar het bewaard en ontsloten wordt.

Nationale Opera & Ballet

2011-2012

Jubileum

Tijdens het 25-jarige jubileum van NO&B (toen nog Het Muziektheater Amsterdam) heeft Lotte de Beer, in opdracht van DNO en HNB, een evenement samengesteld waarbij zowel de grote zaal werd bespeeld alsook een groot aantal locaties om en rond het theater. Verschillende nieuwe doelgroepen hebben daarbij kennisgemaakt met opera en ballet als kunstvormen. En jonge professionals en amateurs kregen de kans om hun talenten te ontwikkelen. Hieronder worden enkele van deze producties toegelicht.

Speciale projecten

- Bij de speciaal bewerkte opvoering van de opera *Aida* deden, naast het operakoor en Holland Symfonia, ook Don't Hit Mama en het ZO-Gospelkoor mee.

- Bij een speciaal samengesteld dansprogramma *Yes we can dance* deden de volgende dansgroepen mee: ISH, Kilkenny School of Irish Dance, Flamenco school Vida Peral, Studenten opleiding Dansdocent aan de AHK o.l.v. Ayovi Kokuousse, Academia de Tango, Boys Action, Dansgroep Monsoon, Internationaal Dansensemble Paloina, Luk Hop Moon Martial Club (Chinese dansgroep), Turkse Volksdansgroep Tugra.
- Uitvoeringen van verschillende korte opera's gemaakt door studenten van de AHK vonden plaats in de Hortus Botanicus, de Mozes en Aaronkerk, de Raadszaal van de Gemeente Amsterdam, TunFun, en op de Waterloopleinmarkt.
- *Flashmob dans* Een flashmob dans door studenten van het ROC en een flashmob zang door het koor van Zingen bij DNO vonden plaats op respectievelijk de Dam en in de Bijenkorf in Amsterdam.
- In samenwerking met De Meervaart ontwikkelde Het Nationale Ballet een speciaal programma onder de noemer Project West om de bewoners van Amsterdam West kennis te laten maken met klassiek ballet.

2012-2013

Nachtparade

Samen met theatergroep DOX werd een voorstelling gemaakt waarbij amateurs en kinderen samen met professionele dansers op het toneel staan. Zij gaven 4 voorstellingen voor in totaal circa 800 man publiek.

1001 Nacht

In samenwerking met De Meervaart heeft HNB een programma samengesteld waarbij professionele balletdansers samen met een aantal amateurdansgroepen en dansscholen een voorstellingen geven. Daaraan deden de volgende groepen mee: Zid-theater, 4West, Balletschool Martha Rowoud, FDC, Aisa Lafour Bellydancers, Swingstreet, ADC, Sahara Dance, Tugra.

The changing image of opera

In samenwerking met EYE werd een avond georganiseerd waarbij de film *The changing image of opera* werd vertoond. Deze film belicht de eerste opvoering van de opera *Einstein on the Beach*, met aansluitend een vraaggesprek tussen publiek en de makers Philip Glass, Robert Wilson en Lucinda Child.

2013-2014

BOOM! Amsterdam is een opera

Rond de laatste opvoering van de operacyclus *Der Ring des Nibelungen* door DNO vond een groots opgezet participatieproject plaats, verdeeld over 4 deelprojecten en een epiloog, waarbij op verschillende plekken in Amsterdam met een veelheid aan organisaties werd samengewerkt. Voor veel deelnemers was dit een eerste kennismaking met opera. Alle deelnemers en bezoekers werden bovendien uitgenodigd te reflecteren op duurzaamheid en de toekomst van onze aarde.

- *BOOM! One minute opera* Elke donderdagavond van oktober 2013 t/m februari 2014 werd er bij een bijzondere boom in Amsterdam een korte 'opera' gezongen door verschillende koren. Met een compositie van Caliope Tsoupaki, een bioloog die bijzonderheden over de betreffende boom onthulde en verschillende sprekers die hun wens uitspraken over een duurzamere samenleving. Daarbij werd samengewerkt de Dienst Ruimtelijke Ordening Amsterdam, De Gezonde stad, Verschillende stadsdeelraden, Vrienden van het Beatrixpark, Vrienden van Park Frankendael, Verschillende amateurkoren (zie BOOM! op IJburg).

- *BOOM! in Het Muziektheater Amsterdam* Op verschillende locaties rond Het Muziektheater werden door 9 verschillende sprekers lezingen gegeven met het thema duurzaamheid. Hun verhaal werd kracht bijgezet door diverse koren die daartoe speciaal gecomponeerde muziek van Caliope Tsoupaki en Wim Hendriks ten gehore brachten. Daarnaast was er een speciale appelmarkt georganiseerd en een biologische markt (die helaas door slecht weer op het laatste moment kwam te vervallen). Er werd samengewerkt met o.a. de Pomologische vereniging, Pure markt, Stadsdeelraad centrum, de Dienst Ruimtelijke Ordening, Urgenda, Jongerenvertegenwoordiger Duurzame Ontwikkeling naar de VN, Natuurcollege en Staatsbosbeheer, de Vereniging Das & Boom, voorzitter Natuurmonumenten Herman Wijffels, professor bij de Nijmegen School of Management (NSM) van de Radboud Universiteit Nijmegen Jan Jonkers, PA'dam Kamerkoor en studenten van het Conservatorium van Amsterdam en de Amsterdamse Toneelschool & Kleinkunstacademie.

- *BOOM! op IJburg* Op alle primair onderwijs scholen van IJburg werd met alle leerlingen en hun ouders het IJburglied (gecomponeerd door compositiestudenten) ingestudeerd met behulp van studenten van de Opleiding Docerend Musicus van het Conservatorium van Amsterdam. Dat lied werd op één dag op het schoolplein gezongen, bij uitgaan van de school. Ook op het IJburg College werd een lied ingestudeerd, dat op diezelfde dag werd gezongen en werd begeleid door de schoolband. De volgende dag kwam een aantal koren uit Amsterdam en omgeving bij elkaar om elkaar te horen, workshops te volgen en uiteindelijk in het Theo van

Goghpark samen het IJburglied te zingen. Daarbij werd samengewerkt met de volgende organisaties: IJburg droomt, IJburg doet, IJburg TV, Stadsdeel Oost, Crealisatie, Hallo IJburg, IJburgcollege. Primair Onderwijs: Neptunus, Archipel, Het podium, Het Spectrum, Laterna Magica, OBS-Olympus, Poseidon, Steigereiland, Willibrord en Zuiderzee.

Deelnemende koren: Rozenkoor, Gaasperdams gemengdkoor, Breedkoor, Vinex Vibes, Amsterdams studenten koor, Con Amore, De gezellige bloes, Amsterdams Opera Koor, Overhoeks koor, IJgenwijze noot, IJburgkoor, Kinderkoor, Russisch kamerkoor, Scala kamerkoor.

- *BOOM! in Bos en Lommer* Vrouwen uit Amsterdam West werd gevraagd hun ervaringen met duurzaamheid en hun visie op de toekomst van de wereld te vertellen. Naar aanleiding van deze verhalen werden teksten geschreven die werden verdeeld onder studenten van het CVA, verdeeld over de verschillende disciplines. Twee aan twee gingen zij met die tekst aan het werk om er een compositie van te maken die vervolgens uit te voeren in een groot aantal winkels op de Bos en Lommerweg. Daarbij werd samengewerkt met de Stadsdeelraad West, Winkeliersvereniging Bos en Lommer, Podium Mozaïek, verschillende buurtcentra en lokale winkeliers.

- *BOOM! De Epiloog* In Nationale Opera & Ballet (toen nog Het Muziektheater) kwamen alle deelnemers nog één keer bij elkaar om ervaringen uit te wisselen en te luisteren naar tafelgesprekken tussen verschillende sprekers en deelnemers en naar de muziek die bij alle projecten zo'n grote rol heeft gespeeld. Als klap op de vuurpijl werd de epiloog afgesloten met een uitvoering van Erda's aria uit *Das Rheingold* door het Utrechts Studenten Orkest en sopraan Cecile van de Sant.

What design can do

Tijdens de conferentie What design can do heeft het Amsterdams Studentenkoor, in samenwerking met DNO, opgetreden met een compositie uit BOOM! als begeleiding van de sprekers.

Wagner 200

In het kader van het Wagnerjaar werden i.s.m. het Wagnergenootschap, Universiteit van Amsterdam en Goethe Instituut verschillende lezingen en masterclasses georganiseerd.

Kopernikus

Een productie in het kader van Talentontwikkeling van DNO van de opera *Kopernikus* van Claude Vivier in samenwerking met Vocaallab/Silbersee, ENOA, en NJO.

Diverse workshops en audities

In het kader van talentontwikkeling werd er samengewerkt met Vocaallab/Silbersee, ENOA, Festival Aix-en-Provence Academie, Fontys Hogeschool voor de kunsten, Utrechts en Amsterdamse hogeschool voor de kunsten, Opera Zuid, Nederlandse Reisopera, DNOA.

Theater na de Dam

Samen met de organisatie Theater na de Dam, nam NO&B deel aan de uitvoeringen, georganiseerd na de dodenherdenking op de Dam. (ook in 2014-2015)

2014-2015

SOUK

Concert en dansfeest op 1 en 2 mei 2014, waarbij grote sterren uit de Arabische wereld het podium delen met symfonieorkest Holland Symfonia (nu genaamd Het Balletorkest), solisten van Het Nationale Ballet en andere Nederlandse artiesten. Populaire Arab-pop wordt gecombineerd met (klassieke) westerse muziek, traditionele Arabische muziek, poëzie en dans.

Free To Move

Holland Dance met Het Nationale Ballet en het Prinses Beatrix Spierfonds openen donderdag 4 september het dansseizoen 2014-15 in Den Haag. Met de tweede editie van Free To Move zette de top van de Nederlandse dans zich opnieuw belangeloos in voor de strijd tegen spierziekten.

Veerstichting

Het doel waarmee de stichting is opgericht is om het debat tussen studenten en zogeheten 'vormgevers van de maatschappij' te bevorderen daar middel van interactie tussen verschillende generaties te bevorderen. Dit

gebeurt aan de hand van een symposium met nationale en internationale topsprekers. Het Nationale Ballet verzorgt een onderdeel van het culturele programma hierbij.

Dutch Days Beijing

Het Nationale Ballet geeft de kick off van de Dutch Days in Beijing met de uitvoering van *Giselle* en het houden van een Masterclass in het National Centre for Performing Arts. Burgemeester Van der Laan leidt een handelsmissie van de stad Amsterdam, Minister van Economische Zaken Liliane Ploumen is aanwezig met een grote zakelijke delegatie.

Lowlands

Voor de tweede keer op rij treedt HNB tijdens het festival Lowlands op met een uitvoering/ workshop en een presentatie.

Opera in de klas

In samenwerking met Aslan Muziekcentrum in Amsterdam West, komt er tijdens de muzieklessen een opera zanger(es) in de klassen van het basisonderwijs een speciaal gecomponeerd operalied instuderen en iets vertellen over opera. De bovenbouw wordt tevens in de gelegenheid gesteld de jeugdopera *Reimsreisje* te bezoeken. Deelnemende scholen: Narcis Querido, Sint Jan, De Corantijn, Visserschool, Boomgaard, De Roos, Fiep Westendorp, Spaarndammerhout (inschrijving loopt nog dd okt. 2014).

Kinderkorenfestival

Kinderkoren uit het hele land krijgen een speciaal gecomponeerd lied ter beschikking dat zij kunnen instuderen en op zondag 11 januari 2015 met z'n allen zullen uitvoeren op het toneel van NO&B. Die uitvoering wordt voorafgegaan door een aantal workshops en andere activiteiten waaraan de koren kunnen deelnemen. Dat gaat in samenwerking met: Kinderkoor De Kikkers, Nieuw Amsterdams Kinderkoor, Wishfull Singing. (inschrijving loopt nog dd okt. 2014).

Narnia project VO en PO

Op een aantal VO-scholen in Amsterdam ZO worden workshops dans gegeven waarna de leerlingen zich kunnen inschrijven voor een auditie. Daaruit worden 50 kandidaten geselecteerd die tijdens de voorjaarsvakantie, samen met een docent van ISH, een choreografie zullen instuderen die zij zullen opvoeren voorafgaand aan de première van *Narnia*. Voor kinderen in de PO-leeftijd worden er 2 weekenden met workshops georganiseerd, gevolgd door een uitvoering tijdens het Open Huis. Samenwerkingspartners: ISH en Bijlmerparktheater. Deelnemende scholen: Open Schoolgemeenschap Bijlmer (inschrijving loopt nog dd okt. 2014).

Zingen bij Die Zauberflöte

Zingen bij De Nationale Opera is een bijzonder participatieproject waarbij amateurs onder leiding van professionals zingen in koorverband. In deze editie zullen het Grote Koor (circa 400 deelnemers) en het Kinderkoor (circa 50 deelnemers) en leerlingen van 4 HAVO/VWO van het IJburg College samen optreden in een speciaal bewerkte versie van *Die Zauberflöte* in NO&B. Hiervoor wordt onder meer samengewerkt met het IJburg College, het Utrechts Studenten Orkest en Don't hit mama.

Het Grote Gymfeest

Op initiatief van de Gemeente Amsterdam worden er een aantal Gymfeesten georganiseerd waar kinderen kennis kunnen maken met verschillende vrijetijdsbestedingen die het bewegen bevorderen. HNB zal op deze evenementen ook lessen verzorgen om te laten zien dat klassieke dans ook een uitstekende manier van bewegen is, die de creativiteit bevordert, een goede houding garandeert en niet competitief is. Partners: Sportservice Gemeente Amsterdam, Turnstad Amsterdam, Jump in.

IMC Weekendschool

Voor deelnemers aan de IMC Weekendschool worden 4 zondagmiddagen georganiseerd met een speciale rondleiding en workshop(s) (opera). Doelgroep: hoogste klassen primair onderwijs.

Our Europe

Samen met ENOA worden er optredens georganiseerd op het Grachtenfestival in Amsterdam in het kader van de Europese samenwerking.

Trauernacht

Een ENOA-productie van talentontwikkeling DNO i.s.m. Aix-en-Provence in de Stadsschouwburg Amsterdam.

Belvédère zangconcours

I.s.m. Stichting Belvédère Nederland wordt de finale van dit jaarlijkse zangconcours om de twee jaar in NO&B gehouden.

2015-2016 (voorlopig)

Project rond de opera *Only the sound remains*

Een participatieproject met als thema de ziel en de wijze waarop wij in onze ziel geraakt worden door kunst (met name muziek, zang en opera). In samenwerking met (voorlopig): Conservatorium van Amsterdam, de Theaterschool Amsterdam en de Faculteit der wijsbegeerte van de Vrije Universiteit.

Madrigalen

Een productie in het kader van Talentontwikkeling, onder andere in samenwerking met De afdeling oude muziek van het CvA.

Der Schauspieldirektor en Der Protagonist

Een productie in het kader van Talentontwikkeling in samenwerking met de Nederlandse Reisopera en Opera Zuid.

AZC

Samen met de Stichting ter bevordering van Vrolijkheid wordt de mogelijkheid onderzocht een aantal dans- en zangworkshops te organiseren in Asielzoekerscentra in Amsterdam en omgeving.

HET Symfonieorkest

Muziek voor iedereen

Met het project *Muziek voor Iedereen* stelt HET Symfonieorkest zorgbehoevende ouderen in Overijssel in de gelegenheid om in hun eigen omgeving (verzorgings- of verpleeginstelling) naar live uitgevoerde klassieke muziek te kunnen kijken en luisteren. Ensembles van het orkest treden in de tehuizen op, waarbij ook tijd is voor ontmoeting tussen bewoners en musici.

Voedselbank

Kinderen uit gezinnen die aangewezen zijn op de Voedselbank mogen gratis een familieconcert bezoeken. Daarna mogen de kinderen kosteloos deelnemen aan een workshopdag waarbij zij van professionals les krijgen in muziek, dans of toneel. In samenwerking met de provincie en het Jeugdcultuurfonds Overijssel kan dit worden uitgebreid tot drie gratis proeflessen of zelfs een jaar lang gratis muzieklessen.

Asielzoekerscentra

In samenwerking met Vluchtelingenwerk Nederland krijgen kinderen uit Nederlandse asielzoekerscentra de gelegenheid om deel te nemen aan het jaarlijkse participatieconcert van HET Symfonieorkest voor basisschoolleerlingen uit groep 5 en 6. Na een aantal voorbereidingslessen bezoeken de leerlingen in de concertzaal een muzikale voorstelling, waarin zij ook zelf af en toe een rol vervullen.

Doorlopende leerlijn

De educatieafdeling van HET Symfonieorkest ontwikkelde een doorlopende leerlijn muziekeducatie met een passend aanbod voor leerlingen in alle ontwikkelingsfasen. Deze leerlijn dient als model voor andere doorlopende leerlijnen cultuureducatie die in het kader van 'Cultuureducatie met Kwaliteit' worden ontwikkeld samen met de vier professionele partners in het nationaal Muziekkwartier, scholen en jeugd(muziek)theatergezelschappen.

Kinderboekenweek en live stream

Sinds twee jaar speelt HET Symfonieorkest (samen met enkele partnerorkesten) in op het thema van de jaarlijkse Kinderboekenweek. Het orkest ontwikkelt een muzikale familievoorstelling rond hetzelfde thema en vult samen met regionale boekhandels de randactiviteiten in. Van deze voorstelling worden ook enkele

besloten schoolvoorstellingen gegeven. De schoolvoorstelling wordt landelijk als live stream aan basisscholen aangeboden. Dit jaar zullen zo'n 12.000 scholieren meekijken vanuit hun klaslokaal.

Vakantieparken

Voor een aantal vakantieparken wordt een educatief en onderhoudend pakket aan muzikale activiteiten voor kinderen ontwikkeld.

Europa

HET Symfonieorkest werkt op Europees niveau samen met collega-orkesten bij het ontwikkelen, testen en uitwisselen van projecten op het gebied van audience development, deels gericht op minder bedeelde en niet-traditionele publieksgroepen.

Stadsmusical

Ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de stad Almelo is een nieuwe stadsmusical ontwikkeld. Een familiechroniek weerspiegelt de geschiedenis van de stad en de sociale ontwikkeling van de bevolking in die periode. De verhalen komen uit de bevolking en aan de uitvoering werken naast o.a. de professionals van het Symfonieorkest 800 vrijwilligers/amateurs uit toneel- muziekverenigingen en basisscholen mee op een historische buitenlocatie.

Cultuur en sport

HET Symfonieorkest verzorgde in nauw overleg met de betrokken ruiters de live muziek bij verschillende (inter)nationale hippische evenementen.

philharmonie zuidnederland

Invalidenconcert 's-Hertogenbosch

Al eenenveertig jaar verzorgt philharmonie zuidnederland (en voorheen Het Brabants Orkest) een jaarlijks concert in de hal van het Provinciehuis in 's-Hertogenbosch voor mensen die zelf niet meer in staat zijn het theater te bezoeken. Het initiatief kwam van de toenmalige chef-dirigent Hein Jordans, en dr. Jan Lips, internist en lid van de Bossche Lionsclub. Honderd vrijwilligers van de Lionsclub, het Rode Kruis en Kruisverenigingen (zoals Vivent) brengen de gasten met rollators en in rolstoelen met rolstoelbussen en taxibusjes op een vrije zaterdag of zondag naar het Provinciehuis. En ook dankzij de vrijwillige inzet van de andere betrokkenen lukt het om van dit concert ieder jaar een belevenis te maken waar door iedereen naar uitgekeken wordt. Een traditie om te koesteren.

Maatschappelijke partners MTB en Sevagram

De philharmonie zuidnederland werkt in de regio Maastricht samen met de MTB die in opdracht van de gemeenten, mensen die niet zelfstandig een plek op de arbeidsmarkt kunnen verwerven, helpen om naar eigen vermogen te ontwikkelen en te werken in zo regulier mogelijke omstandigheden, bij zoveel mogelijk reguliere bedrijven. Voor de werknemers van MTB biedt het orkest met regelmaat de mogelijkheid om bij concerten of repetities aanwezig te zijn. Ook voor zorgaanbieder en partner Sevagram uit Heerlen bieden wij hun medewerkers, vrijwilligers en cliënten en familie orkestmuziek aan, veelal binnen het concept Sevagram Verenzorg waarbij vrijwilligers cliënten bij het concertbezoek begeleiden, tot grote dankbaarheid van betrokkenen.

Educatie voor lichamelijk en meervoudig gehandicapte kinderen

In het kader van de educatieve activiteiten van philharmonie zuidnederland gaan ensembles uit het orkest naar scholen toe om kinderen kennis te laten maken met klassieke muziek. Het gaat om zo'n 150 projecten per jaar waarmee het orkest een doorlopende leerlijn - van de jongste kleuters tot jongvolwassenen - biedt aan het onderwijs. De philharmonie zuidnederland komt daardoor in dorpen en steden waar het als groot orkest in de reguliere concertpraktijk niet of nauwelijks speelt. In dat kader heeft het orkest gespeeld op een school van slechtziende kinderen en treedt het regelmatig op in mytylscholen als constante factor in de educatieve programmering.

Theater Artemis

Wagenspel

Artemis reist met een tot theater omgebouwde vrachtwagen door de provincie en strijkt neer op plaatsen waar door de geografische ligging doorgaans niet of nauwelijks cultureel aanbod aanwezig is. In samenwerking met lokale basisscholen worden in de wagen professionele theatervoorstellingen gespeeld en workshops gegeven. Door de toegankelijke opzet kan Artemis hierdoor een vraag invullen die anders onbeantwoord blijft. Artemis werkt meerjarig samen met Fontys Academie voor Drama: studenten ontwikkelen en geven in hun derde jaar workshops aan scholieren in dit verband.

Voorstelling Reis van een Rus

Deze voorstelling over de wonderlijke reis van een Russische muzikant die zijn hart volgt en met zijn accordeon in het Westen belandt, werd in samenwerking met DeInthe interventiekunde aan aantal malen gespeeld op studiedagen voor leidinggeven en ondernemers. Juist dit aangrijpende levensverhaal van iemand die zijn lot in eigen hand neemt werkte zeer inspirerend voor deze groep.

Voorstelling Bekdichtzitstil

Deze voorstelling over drukke en onhandelbare kinderen raakt aan de thematiek van diagnoses als ADHD en autisme. Artemis werkte in de totstandkoming inhoudelijk samen met BALANS, oudervereniging voor kinderen met een ontwikkelingsachterstand. Samen verzorgden we een randprogramma voor ouders, leerkrachten en kinderen, zoals een debatten, nagesprekken e.d. In samenwerking met een aantal organisaties die zich begeven in op het grensvlak van onderwijs en gezondheidszorg organiseert Artemis voorstellingen speciaal voor professionalsdagen waarin de voorstelling centraal uitgangspunt is.

Het Laagland

FutureExpress

In opdracht van Stichting Lichting Zuid produceert Het Laagland een voorstelling in een speciaal daarvoor gebouwde rijdende theatertrailer. Zo komen we dicht bij de scholen; op het dorpsplein, voor de school. We bedienen daarmee alle groepen 8 (circa 4.000 leerlingen) in Zuid-Limburg.

Een rondrijdende theatervoorstelling over het maken van je eigen toekomst, over de oneindigheid van ontdekken, over denken en doen. Over groot worden én zijn in Limburg en de wijde wereld niet zo ver van hier...

Lichting Zuid, dat zijn de huidige en toekomstige 11-jarigen van Zuid-Limburg. De groep schoolkinderen die rond 2020 moet kiezen voor een beroepsopleiding of loopbaanstart. Het liefst natuurlijk in Zuid-Limburg. Om de keuze voor Zuid-Limburg te stimuleren, is het noodzakelijk dat deze groep kennis maakt met de vele kansen die deze regio te bieden heeft op het gebied van opleidingen en carrière. Het project Lichting Zuid gaat daarvoor zorg dragen.

[Lichting Zuid](#) is een initiatief van branding bureau Zuiderlicht dat in 2012 zijn 25-jarig bestaan vierde en dit project cadeau deed aan de regio waar het bedrijf zijn succesvolle groei doormaakte.

Martijn Kagenaar, directeur Strategie bij Zuiderlicht:

“De mooie plannen uit de Brainport 2020-agenda zijn vrij onbekend bij ‘de man op straat’. Dat is jammer, want dit toekomstperspectief verdient een plek in de harten van de Limburgers. De toekomst van Zuid-Limburg ziet er een stuk rooskleuriger uit dan menigeen denkt! We gaan daarom de groepen 8 van de basisscholen in Zuid-Limburg opzoeken met een voorstelling waarin de plannen van Brainport 2020 al realiteit zijn geworden. Maar liefst 200 klassen en 5.000 leerlingen bieden wij een toneelstuk waarin het Limburg van 2020 is bewaarheid. Behalve naar de leerlingen, gaan we ook naar ouders en het bedrijfsleven. Ons doel is helder: kinderen en hun ouders leren wat er in de regio te koop is, ze worden geconfronteerd met de vele kansen in onder meer de zorg en techniek. Zo hopen we te bewerkstelligen dat kinderen straks een bewuste keuze maken om hier hun opleiding te volgen en carrière te starten.”

Internationaal Danstheater

Het IDT geeft workshops op basisscholen in onder meer Amsterdam waarbij leerlingen diverse werelddansen uitvoeren in het kader van het Drongofestival, een festival dat zich richt op meertaligheid bij kinderen.

Voorafgaand of na afloop met publiek diverse workshops zoals Tai Chi in het kader van de voorstelling *SILK* en de jeugdvoorstelling *Si-lin, de legende van de zijdeprinses*, een Tangosalon na afloop van de voorstelling *Mannen van de Tango* en een Bal Moderne na afloop van onze volgende voorstelling *Crazy Blues*, bij al deze activiteiten doen onze eigen dansers en balletmeester mee, dus zij nemen het publiek mee.

Inleidingen/lezingen voor theaterpubliek maar ook voor Rotary waarin de achtergrondinformatie wordt gegeven over het concept van de voorstelling en de rol van het erfgoed daarin.

Meewerken aan *Dance for Health* van Marc Vlemmix: het Internationaal Danstheater stelt haar studio beschikbaar voor dit project

Samenwerking met de stichting Hussein, meewerken aan projecten om geld in te zamelen voor een weeshuis in Burundi door kostuums en instrumenten voor de verkoop ter beschikking te stellen en presentaties te geven tijdens benefietgelegenheden

In internationaal verband: samenwerking met andere dansgroepen zoals EKI Dance in Indonesië en Companhia Portuguesa de Bailado Contemporâneo uit Portugal, workshops voor lokale (amateur)dansers, evenals tijdens festivals in Mexico, Chihuahua Festival workshops met publiek.

Coproductie met Serakasi Center Kenia waarin de jonge choreograaf Corneliu Ganea met mentor Krisztina de Châtel onderzoek doet naar de oorspronkelijke dans en muziek uit dat land en samen met de dansers van het Internationaal Danstheater en dansers van de intussen opgeheven Dansgroep Amsterdam uiting geven aan de visie van de choreograaf hierop.

Samenwerking met musea als de Hermitage en de volkenkundige musea Tropenmuseum, Leiden en Berg & Dal op educatief gebied (o.a. boekje *Si-lin*)

Samenwerking met mode opleidingen als Meester Coupeur en Artez door beschikbaar stellen van kostuums en uitheemse stoffen, met muziekscholen door beschikbaar stellen uitheemse muziekinstrumenten

Medewerking aan *Free to Move* t.b.v. Prinses Beatrix Spierfonds

Partnering met Good Hospitality Group (Guatemala: hotel revenues t.b.v. Niños de Guatemala), Musicians without Borders (muziek voor kinderen in oorlogsgebieden) en Dancing on the Edge (dansfestival Midden-Oosten).

Holland Baroque Society

Kids Only concerten

Holland Baroque Society heeft in de afgelopen twee jaar (en eigenlijk sinds haar oprichting) ongelofelijk veel Kids Only concerten gegeven voor basisscholieren in de leeftijd van 7 t/m 12. In achterstandswijken, in stadscentra, witte scholen, zwarte scholen en een enkele keer ook voor verstandelijk gehandicapten. Eerst komen enkele musici in de klassen om voorbereidende lessen te geven. Enkele dagen daarna komen de kinderen naar het Kids Only-concert in een concertzaal. Op deze manier kunnen we het best overbrengen wat wij belangrijk vinden: kinderen leren luisteren, hun interesse wekken in muziek en kunst, het ontlocken van verwondering en het stimuleren van de fantasie. Door het openen van de oren kunnen kinderen steeds meer in muziek gaan ontdekken en er daardoor volop van genieten.

Stichting Studio Peer

Stichting Studio Peer ontplooit onder meer in haar eigen theater een reeks van initiatieven die verbindingen leggen tussen haar primaire taakstelling en andere terreinen in de samenleving.

Peeriscoop op Zondag

In plaats van naar de kerk te gaan biedt Theater Peeriscoop gedurende het seizoen iedere zondagmiddag een wisselende activiteit aan:

geef jong talent een kans - scholieren krijgen de kans iets theatraals te presenteren en krijgen na afloop feedback van Fred Delfgaauw.

gezondheid - een serie korte lezingen over verschillende aspecten van gezondheid door deskundigen met een discussie na afloop. (bv overobesitas, voeding voor de hersenen en ziektekostenverzekeringen)

Debat in de Stad - actuele onderwerpen uit de samenleving, vooral integratievraagstukken, armoedebestrijding en carrièremogelijkheden worden aan de orde gesteld in een gemodereerde zaaldiscussie.

Syndion - jaarlijks wordt een serie voorstellingen gespeeld die door cliënten van Syndion (dienstverlening en ondersteuning aan mensen met een handicap) zijn ingestudeerd.

Ida van Dril speelt voor alzheimerclubs

Met een aangepaste versie van haar voorstelling *Oma'oma*, die gaat over hoe oude mensen veranderen, speelt Ida van Dril met een zekere regelmaat voor alzheimerpatienten en hun begeleiders tijdens alzheimercafé's. De voorstelling blijkt in de praktijk zowel voor de patiënten als voor de mantelzorgers een positieve aanleiding zijn in gesprek te gaan.

Fred Delfgaauw modereert congressen voor medici

Circa vier maal per jaar wordt Fred Delfgaauw gevraagd om op een medisch congres een bijdrage te leveren; veelal bestaat dat gedeeltelijk uit een act en daarnaast uit een gemodereerd gesprek met een of meer specialisten.

Theater Gnaffel

Cultuurdeelname

- Jonge talenten begeleiden en helpen ontwikkelen wat heeft geleid tot 3 voorstellingen: *De vriendelijke Draak* (2012), *Villa Kakelbont* (2013), *En weg was je* (2014)

- Workshops aan basisschoolleerlingen op snijvlak beeldende kunst en theater in samenwerking met Museum De Fundatie (2014) in het museum

- Begeleiding van twee basisscholen in een intensief traject om te komen tot een cultuurschoolplan in kader van doorlopende leerlijnen

- Intensieve samenwerking met Katholieke Pabo Zwolle waarbij alle studenten een keer theater maken, kijken en bespreken

- Transmediaproject Flapdrol 4+, gericht op leesbevordering 2015/2016. Voorafgaand aan de voorstelling worden gedurende het schooljaar met apps verhalen verstuurd over de avonturen van Flapdrol.

Cultuur en Gezondheid

- *Peter Pan en de verloren jongens* 2011 (een voorstelling over autisme)

- Benefietvoorstelling voor 'Onderzoek MS' in Odeon, Zwolle (*De vriendelijke Draak*) 2014

Cultuur en ouderen

Twee workshops poppen maken en spelen voor (demente) ouderen in het Stadsfestival 2014

Cultuur en sociale samenhang

- *Het Zwanenmeer* voor Natuurmonumenten ter gelegenheid van de viering van 5 jaar Harderbos op locatie 2013

- Deelname aan de Week van de Eenzaamheid Zwolle 2014

- Voorstelling op Landgoederen in Overijssel in samenwerking met de plaatselijke bedrijven, horeca en bevolking 2015

Orkater

IMC Weekendschool

Sinds 2012 is Orkater partner van de Weekendschool en wordt er lesgegeven aan hun eerstejaars scholieren van Amsterdam-West. De Weekendschool is een initiatief voor aanvullend onderwijs voor gemotiveerde jongeren van 10-14 jaar uit sociaaleconomische achterstandswijken. Het doel van de Weekendschool is het verbreden van de perspectieven op beroep en samenleving, het versterken van het zelfvertrouwen van de leerlingen en het vergroten van het gevoel verbonden te zijn met de samenleving. Op de Weekendschool krijgen de kinderen daarom 2,5 jaar elke zondag les van professionals over beroepen, wetenschap en kunst. Gedurende drie zondagen per jaar verzorgt Orkater de lessen theater aan een groep van circa 40 leerlingen.

Amsterdammers

Muziektheaterspektakel op een unieke locatie met Geert Lageveen, Leopold Witte, Margôt Ros, William Bakker en meer dan vijftig spelende, musicerende, zingende Amsterdamse amateurspelers.

Orkater-jongerenambassadeurs

In 2012 is Orkater begonnen met het werven van jongerenambassadeurs; middelbare scholieren die betrokken worden bij diverse projecten van Orkater en op die manier als ambassadeur kunnen fungeren voor Orkater in hun netwerk. Voor deze ambassadeurs worden verschillende activiteiten georganiseerd, zoals bijvoorbeeld bezoeken aan try-outs, open repetities, nagesprekken en meeloopdagen bij de productie of promotie.

Voedselbank Cultuur

Mensen die gebruik maken van de Voedselbank zijn vaak ook verstoken van kunst en cultuur. In de theaters door het hele land blijven er altijd wel stoelen onbezet. Sinds 24 december 2012 kunnen cliënten van de Voedselbank bij een groeiend aantal theaters terecht voor de onverkochte plaatsen. De verwachting is dat steeds meer theaters en hun bespelers zich zullen aansluiten. Sinds mei 2013 kunnen klanten van de Voedselbank Amsterdam naar meerdere musea in Amsterdam, waaronder het Rijks Museum, het Van Gogh Museum en het Stedelijk Museum Amsterdam.

Holland Opera

De Muziek Xpress

Dit is een uitgebreid educatief programma van Holland Opera voor scholen (basis onderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs in de regio Amersfoort), waarbij de samenwerkende scholen diverse trajecten kunnen volgen. Intensief of minder intensief, met workshops, interactief lesmateriaal (DVD), eigen presentaties, zingen en muziek maken in de klas en altijd gekoppeld aan een professionele jeugdvoorstelling in de Veerensmederij te Amersfoort.

There's Music in Waste

Hierbij wordt samengewerkt met diverse scholen (basisonderwijs en voortgezet onderwijs) in de regio Amersfoort en afvalverwerkingsbedrijf Smink. De kinderen leren van Smink over recycling van afval, krijgen workshops slagwerk van Holland Opera en bouwen een eigen slagwerkinstallatie uit afval waarop ze onder leiding van een slagwerker een concert geven voorafgaand aan een voorstelling.

<http://youtu.be/XOQE1Yljsk0> Dit project is onderdeel van de Muziek Xpress.

Van Boek tot Podium

Dit project legt de verbinding tussen begrijpend lezen, muziek en theater. Met basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs uit de regio Amersfoort worden vakoverschrijdende lessen gegeven. De kinderen werken met musici van Holland Opera en een regisseur van het gezelschap, krijgen zangles, maken zelf een tekst op muziek aangeleverd door Holland Opera, ontwerpen kostuums en decors en bouwen deze en geven uiteindelijk een presentatie in de Veerensmederij voorafgaand aan een voorstelling. <http://youtu.be/AP3PPhSSHJo> Dit project is onderdeel van de Muziek Xpress.

Toneelschuur & Toneelschuur Producties

Eerste Hulp bij Kunst

Inleidingen en nagesprekken zijn manieren om (nieuw) publiek meer kennis te geven over kunst, theater en aan voorstellingen gerelateerde onderwerpen. Toneelschuur heeft hierdoor een duidelijke educatieve functie in de regio.

Deelname aan Return on Investment Gemeente Haarlem

De Toneelschuur neemt haar aandeel en verantwoordelijkheid voor mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt.

PROEF werk

Nieuw initiatief van Toneelschuur en Toneelschuur Producties: onder het genot van een hapje en een drankje presenteren leerlingen van de theateropleidingen nieuw werk in ons theater. De studenten krijgen hierdoor de mogelijkheid om buiten de muren van de school te treden en contact met het publiek te leggen. Afleveringen in 2014 Artez/Arnhem, Maastricht en Amsterdam.

Starring#

Dit is de titel van de jaarlijkse jongerenproductie van de Toneelschuur. Onder begeleiding van een professionele regisseur uit de stal van Toneelschuur Producties werken jongeren, na een auditie, aan een voorstelling die in theater de Toneelschuur drie keer gespeeld wordt. Contacten met onderwijs Haarlem en de regio.

Shoot your Shot

Jaarlijkse filmcompetitie van de Filmschuur voor aanstormend filmtalent in de leeftijd van 15 t/m 21 jaar in Haarlem en omstreken. In 2013 werd door 60 jongeren deelgenomen. Van de 24 ingezonden films werden 15 films geselecteerd. De films werden beoordeeld door professionals uit de filmwereld, onze filmprogrammeur en een ambassadeur. Contacten met onderwijs en creativiteit-centra in Haarlem en de regio.

Film + lezing

Jaarlijkse cyclus in samenwerking met “Stem in de Stad”, sociaal-maatschappelijke organisatie in Haarlem.

BonteHond

Voorstelling Koolzaad

Koolzaad is gebaseerd op interviews met de eerste bewoners van Flevoland, alle koren in Flevoland werden uitgenodigd om mee te doen. In de voorstelling was een koor opgenomen bestaande uit koorleden vanuit de gehele provincie Flevoland.

Voorstelling Hariq Hondje

Samenwerking met welzijnsorganisatie De Schoor om in buurthuizen van Almere te spelen.

Jonge makersproject Dropwolf

Twee jonge makers doken drie maanden in de nieuwbouwwijk Almere Poort onder om geïnspireerd op en in samenwerking met de buurt een locatievoorstelling te maken.

Jonge makersproject OMA

Twee jonge theatermakers namen hun intrek in een bejaardenzorgwoning in Zorgcentrum De Overloop, waar ze de jeugdtheatervoorstelling OMA op locatie maakten en speelden in de zorgwoning zelf. De theatermakers liepen vooraf een korte stage bij de verzorging om de sfeer te proeven en inspiratie op te doen. Een belangrijk onderdeel van de voorstelling was een rondleiding en een ontmoeting met bewoners en verzorgers van de zorginstelling.

Publiekswerking

In dit van origine Vlaamse concept zoekt BonteHond vanaf 2013 in het 4jarige programma publiekswerking nieuwe wegen om nieuw publiek aan zich te binden. Nadrukkelijk worden jonge theatermakers, educatoren, marketeers, filmmakers enz. bij deze projecten betrokken. Een kort overzicht:

Brutale Portretten

Drie jonge makers, een fotografe, een schrijfster en een beeldend kunstenaar gaan op zoek naar de identiteit van kinderen uit Almere. Zij diepten het thema verder uit met individuele interviews en foto-opdrachten. Het resultaat is een expositie en een theatervoorstelling die - vlak na elkaar - langs Almeerse scholen reisden. Zo konden de opgehaalde verhalen teruggegeven worden aan de kinderen.

Schatgraven

Schatgraven is een groot project bestaande uit verschillende onderdelen waarin kinderen in filosofische workshops gevraagd wordt naar wat zij van waarde vinden. Uit deze gesprekken worden verschillende projecten ontwikkeld: een klassevoorstelling, een audiotour die gekoppeld wordt aan de vaste tentoonstelling van het museum, kleine documentaires die uitgezonden worden via de lokale omroep.

GEEN ID

Een project waarin kinderen uit Almere een geregisseerde rondleiding krijgen op het asielzoekerscentrum Almere.

Kunst is Dichterbij Dan Je Denkt (KIDD)

In het kader van cultuureducatie met kwaliteit initieerde BonteHond in 2013 samen met museum de Paviljoens het project *Kunst Is Dichterbij Dan Je Denkt*. Hierin wordt in nauwe samenwerking met het onderwijs een lesprogramma ontwikkeld voor de basisschoolgroepen 1 t/m 8. De kunst in Almere – beeldend, architectuur, theater, erfgoed en landschapskunst - staat hierbij centraal. Daarnaast sloegen BonteHond, de Paviljoens, de Kubus en Museum Nieuwland de handen ineen met een nieuw kunsteducatieproject om een kwalitatief cultuureducatieprogramma aan te bieden voor alle Flevolandse kinderen op de basisschool: de doorlopende leerlijn Culturele Haven. Het doel van deze twee leerlijnen is een structurele, langdurige samenwerking met het onderwijs, zowel in Almere als in Flevoland.

Theateratelier: De Bezetting

De Bezetting was een bijzonder project in samenwerking met Schouwburg Almere, waarin leerlingen uit het Speciaal Onderwijs werden betrokken bij de voorstelling door workshops op maat aan te bieden. Hiervoor zijn theaterdocenten en educatief medewerkers bijgeschoold in het omgaan met de doelgroep. Een week lang heeft BonteHond de schouwburg 'bezet' om zoveel mogelijk klassen uit het Speciaal Onderwijs te kunnen ontvangen.

Voorstelling ASO

Rondom de voorstelling ASO hebben we Almeerse jongeren gevraagd mee te dansen in de openingsscène. Met het maatschappelijke werk hebben we jongerenwerkers en de jongeren uitgenodigd voor de voorstelling.

Female Economy

De wijken, de volkstuinten, de beweging - van en naar de stad

Adelheid Roosen verlegde in de jaren '90 haar research werkterrein van het theater naar de huizen van migranten in de wijken van Amsterdam en vele steden in het land. Steden die met de komst van de gastarbeider in de jaren zeventig ingrijpend van samenstelling zijn veranderd. Door intensieve contacten met wijkbewoners in theatrale acties en voorstellingen kunnen vooroordelen gepareerd worden met nieuwe inzichten. Zo wil ze haar publiek laten mee bewegen.

De afgelopen jaren zwierven de bezoekers door wijken en volkstuinten waar FE neersteek met *Zina neemt de Wijk*, *WijkSafari's* en *#MOES*, maar kwamen de wijk ook tegen in hun eigen theaters in *De Oversteek* en *Iets Zachts*. Vrouwen (en inmiddels ook mannen) met verschillende culturele achtergronden uit de wijken maken de omgekeerde beweging naar de stad. Als lid van een *WijkJury* bezoeken ze voorstellingen in de

Stadsschouwburg en Theater Bellevue en selecteren daaruit hun favoriet, die vervolgens op het Nederlands Theater Festival wordt geprogrammeerd. Ontmoetingen voltrekken zich door deze manier van (net)werken op alle niveau's en door alle lagen en culturen van de bevolking.

Voorstelling *Zina neemt de Wijk*

In deze coproductie uit 2010 met Noord Nederlands Toneel en Zina stonden bewoners uit drie Groningse wijken centraal, die acht acteurs in leegstaande huizen in de buurt adopteerden. Zij maakten portretten die hun leven en wijk weerspiegelden, die uiteindelijk in een theatervoorstelling werden samengebracht. Zina was een samenwerking met MJD, Toevluchtsoord, Kunstencentrum Groep en werd ondersteund door het krachtwijkenprogramma van de Gemeente Groningen, i.s.m. Lefier en De Huismeesters. Deze productie vormde de basis voor de adoptiemethodiek die veel grote projecten van Adelheid Roosen zo kenmerkt.

#MOES

#MOES is een muziektheatraal project dat gerealiseerd is in twee volkstuinen: Ons Buiten in Leiden en Tuinpark Buikslotermeer in Amsterdam-Noord. De partners Adelheid|Female Economy, Zina en de Veenfabriek hebben in nauwe samenwerking met de bewoners van de tuinen verhalen verzameld op basis waarvan een achttiental scènes en performances in verschillende huisjes en op open plekken in de volkstuinen is gerealiseerd. Elke avond werd het publiek - verdeeld in tien kleinere groepen - langs verschillende routes naar makers geleid. Aan het eind kwam iedereen bij elkaar in de gemeenschappelijke ruimte voor een dans met alle theatrale personages die de tuin bevolken en alle tuinders die meespeelden in de voorstelling. De muzikale afsluiting werd verzorgd door de bejaarde bigband 7-2-7, allen gepensioneerde tuinders van de Leidse Volkstuin Ons Buiten.

WijkSafari Slotermeer

Het voorjaar van 2012 maakten Adelheid|Female Economy en Zina *WijkSafari Slotermeer*. Na de succesvolle pilot in november 2011 werd de hele wijk Amsterdam-Slotermeer als theatrale ruimte ingericht en bespeeld in coproductie met Zina. Eerst met een ruime periode van research en adoptie. Daarna met de voorstelling zelf die zich als een lint door de wijk bewoog en waarvoor wijkbewoners hun huizen openstelden. Acht makers gingen in adoptie bij gezinnen in de wijk en maakten met hen scènes over hun overeenkomsten of juist verschillen. Over als kind “weggegeven” worden, homosexualiteit binnen de islam, oorlog, het belang van speeltuinen, ouder-kind relaties, religie, leven in een wijk of het (on)geloof in de liefde. Het publiek liep in kleine groepen van huis naar huis, verkende de wijk en zijn bewoners, vergaapte zich aan het vele groen en de sociaal bewust gekozen architectuur van deze tuinstad. Ze kwamen op de meest onverwachte plekken; lunchten bij Halima of Truus, luisterden naar hun verhaal en liepen mee in hun leven. Om daarna achterop de scooter van Mohammed te scheuren naar de volgende plek, een immens grote maar verborgen Marokkaanse supermarkt of naar de moskee om na het gebed samen met de mannen zoete thee te drinken. Kortom, plekken waar de schoonheid van de lokale economieën tastbaar wordt.

Slotermeer wordt wel gezien als het afvoerputje van de stad, een Vogelaar-wijk, waar de meeste mensen met een boog omheen fietsen. Nadat het publiek uit de stad de beweging naar dit buitengewest maakte om de andere kant van zijn eigen stad en zijn bewoners te ervaren, was Slotermeer niet langer onbekend en onbemind terrein voor hen. Sommigen ervoeren deze road trip als een korte vakantie in eigen land, anderen namen zich voor terug te komen om langer door supermarkt Tanger te kunnen dwalen of zich te laten verrassen door nog meer onverwachte architectuur. Het publiek bestond naast geïnteresseerd theaterpubliek uit particulieren uit ons adressenbestand, maar ook gemeentelijke instellingen zoals maatschappelijk werk, waterschap, woningbouw-verenigingen, banken, ROC's, stadsdeelraden, studenten van verschillende opleidingen, bureaus en familie van onze adoptieouders en wijkbewoners zelf. Door die mix ontstond er al wandelend door de wijk een gesprek met elkaar, tussen bewoners met centrumbewoners, waardoor je ontdekte dat je geen vrienden bent maar je dat 'in de loop der tijd wel kunt worden'.

Wat het bijzondere is aan het traject van *WijkSafari*, is dat een groep van professionele spelers, een professioneel team, acht adoptieouders (en hun gezin), de lokale middenstand, politie, wijkwerk etc. samen één cast en crew worden. Daarmee werden deze voorstelling en crew de cultureel diverse maatschappij in miniatuur.

WijkSafari Utrecht

Op verzoek van en in samenwerking met Stadsschouwburg Utrecht volgde in voorjaar 2013 *WijkSafari Utrecht* in de wijken Ondiep, Zuilen en Overvecht. Naast onze vaste makers, werden drie lokale makers gevonden die zich met hart en ziel aan deze langdurige ontmoeting overgaven. Op basis van de verschillen of juist overeenkomsten tussen hen en hun adoptieouders ontstonden scènes. Over het verliezen van een partner, vrouwelijke zelfstandigheid, het belang van spelen, (on)zichtbare armoede, straatvrees, ADHD, oorlog, religie en leven in een stadswijk. Deze scènes vormden vervolgens de voorstelling zelf die door de wijken meanderde en waarvoor de wijkbewoners hun huizen openstelden. Vier stagiaires van de acteursopleiding van Hogeschool voor de Kunsten Utrecht voegden zich na de adoptieperiode bij de makers om de route tussen de huizen van verrassende scènes te voorzien.

De Oversteek (van wijk naar theater)

Twee jaar geleden greep theatermaakster Adelheid Roosen de telefoon en belde Johan Simons, gastregisseur bij Toneelgroep Amsterdam. Haar vraag aan Johan: Mag ik met 100 wijkbewoners die zelden tot nooit het theater bezoeken, door jouw voorstelling heen, de schouwburgen in wandelen? Simons zei ja. Haar wens om schouwburgen, deze openbare gebouwen, te overspoelen met mensen die er normaal gesproken nooit komen, kon worden verwezenlijkt door het gulle 'ja' van Simons en Toneelgroep Amsterdam. De Oversteek werd het 'Volk' in Dantons dood. Als het publiek huiswaarts keerde, besliep het Volk die nachten letterlijk de schouwburg om 's morgens met de theaterdirecties te ontbijten. Adelheid Roosen: 'Een plek is een plek, maar een publiek is mobiel. Een volk is nomadisch. Dus trek ik met een volk van honderd vrouwen en mannen – uit de wijken van de steden waar het stuk gespeeld wordt – naar de schouwburg. We maken de oversteek van de wijken naar het theater. De meesten zullen zelden tot nooit in een schouwburg geweest zijn. Zij zullen niets spelen. Zij blijven wie ze zijn: zichzelf. Zij zullen op het toneel doen, waar zij zich thuis in voelen en zullen het openbare gebouw, de schouwburg, eer aan doen als ware het een buurthuis.'

Safari en Tepito (WijkSafari Mexico) – pilot

In de zomer van 2013 nodigde Daniel Gimenez Cacho (Teatro el Milagro) Adelheid Roosen en Titus Muizelaar uit om aan zijn acteurs een workshop te geven gebaseerd op de adoptiemethodiek. Ter plekke ontstond het idee met deze acteurs een WijkSafari in de beruchte wijk Tepito te maken. In maart 2014 was de pilot *Safari en Tepito* een feit. Het vervolg, een volledige *Safari en Tepito*, staat inmiddels in de grondverf en zal voorjaar 2015 worden gespeeld, opnieuw in coproductie met Teatro el Milagro.

Iets Zachts

Na het zien van De Oversteek vroeg Ola Mafaalani of Adelheid niet een vergelijkbaar project zou willen maken rondom de voorstelling *De Laatkomer* van het Noord Nederlands Toneel. Dit resulteerde in de 'social sculpture' *Iets Zachts*: 19 studenten van de Amsterdamse Toneelschool ontmoetten 19 oude wijzen uit het Noorden. Samen bespitten en bespuugden zij elkaars geheugen en vertaalden die ontmoetingen in *Iets Zachts*, te zien bij de voorstellingen van *De Laatkomer* in Amsterdam en Groningen.

Doorlopende producties

Samen met vaste coproductie partner Zina zijn er over de jaren heen projecten ontwikkeld die nog steeds overal in het land te vinden zijn. Zoals *Geweld Verhalen Karavaan*: In 2011 coproductie met Stichting Toevluchtsoord Groningen ontwikkeld, zijn voor deze audio-video installatie mannen, vrouwen, kinderen, omstanders en hulpverleners geïnterviewd over hun ervaringen met huiselijk geweld. Van Tbs-klinieken tot aan Blijf van mijn Lijfhuizen.

De *GVK* is een audio|video-installatie in elf portretten over huiselijk geweld waarbij het publiek (actief) inbelt om een levensverhaal te horen vergezeld van beelden. De toehoorder staat als het ware op een 'open binnen plein' tussen 11 telefooncabines en is niet enkel publiek maar ook *getuige*. Op het 'plein' hoort men monologen, gespeeld door zowel acteurs als burgers in kwestie. De portretten zijn door de betrokkenen zelf ingesproken.

De *Beauty Verhalen Salon* is een installatie met verhalen uit de wijk die je als toeschouwer geblinddoekt beluistert terwijl een van onze makers je handen masseert.

Nederlandse Bach Vereniging

Concert *Cantates over triomf en vrede*

In oktober 2014 toeren we door het land met het programma *Cantates over triomf en vrede*. Na een zomer vol internationale spanningen waarin de kans op een gewapend conflict in Europa is toegenomen is dit programma heel actueel. Vrede is iets om te koesteren!

Voor het project 'Cantates over triomf en vrede' zocht de Nederlandse Bachvereniging contact met de organisatie PAX voor vrede. PAX brengt mensen bij elkaar die de moed hebben om voor vrede te gaan. Een prachtig initiatief dat nauw aansluit bij de thematiek van '*Cantates over triomf en vrede*'. Na de jaarlijkse Vredesweek vol debatten over vrede en ontwapening die dit jaar van 20 t/m 28 september plaatsvond, is het nu tijd voor bezinning. En wat past daar beter bij dan het luisteren naar de muziek van Bach? Tijdens de concerten is meer informatie over PAX verkrijgbaar bij onze Bachbalie.

Beats By Bach

Met het educatieproject 'Beats by Bach' komen jongeren in aanraking met klassieke muziek in het algemeen en met het werk van Bach in het bijzonder. Gedurende een aantal CKV-lessen verandert een klas in een filmset. De muziek van Bach vormt de leidraad voor een film die leerlingen zelf maken en waarin een spectaculaire lipdub (videoclip) centraal staat. Alle films doen mee aan een landelijke wedstrijd. Met de duidelijke handleidingen, camera, website en usb-sticks is het lespakket direct te gebruiken. 'Beats by Bach' is ontwikkeld voor havo- en vwo-leerlingen tussen de 15 en 18 jaar en past binnen de educatieve doelstellingen die gesteld zijn voor het vak CKV en is een initiatief van de Nederlandse Bachvereniging en partner Rabobank. Het lespakket is in 2012 ontwikkeld in het kader van educatie en talentontwikkeling. Inmiddels zijn ruim 100 scholen in heel Nederland met Beats by Bach aan de slag gegaan. Het schooljaar 2013-2014 werd afgesloten met een finale waarin de vijf filmpjes met de meeste stemmen beoordeeld werden door een professionele jury.

Oog in oog met de Matthäus-Passion

Het project 'Oog in oog met de Matthäus-Passion' bestaat sinds 2003. Rond de Matthäus-Passion krijgen middelbare scholieren jaarlijks gastlessen van musici van de Nederlandse Bachvereniging, waarbij ze worden voorbereid op een bezoek aan de Matthäus-Passion. In het verlengde daarvan werken vele honderden leerlingen in Nederland met de door ons ontwikkelde, interactieve cd-rom over de Matthäus-Passion. In 2005 kreeg het project de Euro Media Award.

Veenfabriek

Onder de artistieke leiding van Paul Koek maakt muziektheaterensemble de Veenfabriek muziektheater vanuit maatschappelijke jaarthema's. De Veenfabriek staat dankzij de keuze van de jaarthema's midden in de wereld. Het podium ligt dan ook bij voorkeur niet in het theater, maar is overal in de samenleving altijd potentieel aanwezig. Het is de bedoeling om met de kunst van betekenis te zijn in diverse maatschappelijke geledingen. Jaarthema's waren bijvoorbeeld al *Platteland als podium*, *Geloof-Ongeloof (Geloven we nog in de samenleving)*, *Kracht-Toekomst (Waar halen we de kracht vandaan om nog in de toekomst te geloven)*.

Naast het realiseren van educatieve projecten op theaterscholen, het jaarlijks participeren in een kunstpresentatieproject voor middelbare scholieren in Leiden en regelmatig mee werken aan congressen van de Universiteit Leiden in de Lakenhal, is de Veenfabriek met de volgende activiteiten midden in de wereld:

Veenproeven

De Veenproef is een succesvol door de Veenfabriek ontwikkeld muziektheatraal concept dat in 2006 voor het eerst werd geïntroduceerd. Met de bedoeling de scheidslijn tussen het publiek en het podium te doorbreken, zitten toeschouwers en makers tijdens de Veenproef samen aan lange tafels waarop een eenvoudige maaltijd wordt geserveerd. In de ruimte staan delen van het decor en zijn er verschillende set-ups van muziekinstrumenten opgesteld. Acteurs dragen (delen van) hun kostuum. Gedurende de avond worden er scènes uit een voorstelling gespeeld, proberen de muzikanten nieuwe composities uit en treden er twee speciale gasten op voor een korte lezing over het thema. Door de vermenging van makers en publiek kunnen

de toeschouwers op een andere en directe manier kennis maken met muzikanten, acteurs, wetenschappers en andere specialisten verbonden aan de Veenfabriek.

Het concept dat aan de Veenproef ten grondslag ligt, heeft zich dusdanig doorontwikkeld dat de Veenproef in de toekomst als zelfstandige muziektheatrale presentatie ingezet kan worden. Was de Veenproef tot nu toe altijd gelieerd aan een repetitieproces, in de komende jaren zal de Veenproef de schakel gaan vormen tussen de voorstellingen en het jaarthema op basis waarvan de Veenfabriek werkt.

DementieEnDan (2013)

Muziektheaterensemble de Veenfabriek realiseerde een speciale Veenproef als afsluiting van de nationale themaweek DementieEnDan. Deze Veenproef stond volledig in het teken van 'dementie' en bracht cliënten, mantelzorgers, kunstenaars, overheid en verplegend personeel bij elkaar aan tafel. Korte optredens door professionele kunstenaars samen met cliënten van het ontmoetingscentrum dementie werden afgewisseld met bijdragen door bevlogen sprekers. Een van de sprekers was Eric Scherder (hoogleraar VU klinische psychologie en bewegingswetenschappen, specialisatie dementie).

De Veenproef vond plaats in het Atrium van gezondheidscentrum Munnekewei te Noordwijkerhout en was een samenwerking tussen initiatiefnemers IDTV /docs en campagneteam DementieEnDan, Topaz Munnekewei en de Veenfabriek.

T.I.M.E.

Op uitnodiging van en in samenwerking met het Koninklijk Conservatorium Den Haag heeft de Veenfabriek de masteropleiding Muziektheater T.I.M.E. ontwikkeld die in september 2014 aan haar vijfde jaargang begint. Doordat de Veenfabriek ermee ingestemd heeft ook inhoudelijk partner van T.I.M.E. te zijn, stelt dat het gezelschap in de gelegenheid om medeverantwoordelijk te zijn voor het opleiden van de nieuwe generatie muziektheatermakers. De Veenfabriek heeft T.I.M.E. ook daadwerkelijk onder haar vleugels genomen door huisvesting te bieden aan de opleiding.

Utopisch Nest

In samenwerking met Museum de Lakenhal is Utopisch Nest ontwikkeld, waarbinnen elk jaar drie kunstenaars interdisciplinair, geïnspireerd door de thema's van de Lakenhal of de Veenfabriek, een autonoom werk kunnen ontwikkelen. Beeldend kunstenaars Sophie Ernst, Frank Halmans, Jonas Staal en Martijn Engelbregt 'reageerden' al op de thematiek van de Veenfabriek, en acteurs, muzikanten, componisten op exposities van De Lakenhal.

Transitiewerkplaats

Een bijzondere nieuwe samenwerking met ouderen.

Gelukkig en vitaal oud worden. Wie had gedacht dat dat het grootste probleem van het begin van de 21ste eeuw zou worden. Niet meer verzorgd door professionals. Niet meer in behaaglijke en veilige tehuizen. Niet meer tegen alle risico's verzekerd. Niet zeker van hetzelfde inkomen. Afhankelijk van goedwillende amateurs. Afhankelijk van het onderbuikgevoel van dorpsondersteuners. Afhankelijk van wethouders die zelf ook een oude moeder hebben. Afhankelijk van een staatssecretaris met een volkstuin als private voedselbank. Kortom: met het 'Recht Op Risico' - een door Paul Koek uitgesproken wens - komt de komende jaren een ieder tussen zijn 60e en haar 100e waarschijnlijk volop aan zijn trekken.

Vandaar de gedachte om met bewezen vernieuwers als de kunstenaars van de Veenfabriek aan de slag te gaan en in het Scheltema Leiden een transitiewerkplaats te ontwikkelen. Een plek waar tijd en ruimte is voor oefenen in nieuw gedrag, voor senioren, voor professionals, voor bestuurders, voor ambtenaren, voor politici, ook voor kunstenaars en vooral ook met elkaar. Improviseren kun je / moet je leren. Met zijn allen de transitiewerkvloer van de Veenfabriek op dus. Scheltema als overgangcomplex.

IK WIL MIJN GELD TERUG (2012)

Dit was een voorstelling binnen het jaarthema *Geloven we nog in de samenleving* waarin direct en activistisch op de financiële, economische en morele crisis van 2008 werd gereageerd. Eric de Vroedt regisseerde de acteurs en muzikanten van de Veenfabriek aangevuld met vijf leden van Asko|Schönberg. Première op locatie in een tot live-radiostudio omgetoverde, door de stad rijdende stadsbus tijdens Festival aan de Werf in Utrecht. Daarna op Oerol, in Amsterdam en in Leiden.

BANG (2012)

BANG was een voorstelling binnen het seizoensthema *Geloven we nog in de samenleving*. In BANG concentreerde de Veenfabriek zich op de om zich heen grijpende onzekerheid. Met behulp van de gerenommeerde schrijvers Gerardjan Rijnders, Rob de Graaf en Arjen Duinker bespraken een ouder echtpaar, twee miljonairs en hardwerkende Nederlanders de problemen en kansen die de samenleving hen biedt. De Veenfabriek presenteerde BANG in de raadzaalen van tal van steden en gemeenten in Nederland vanuit de overtuiging dat in deze zalen de problemen worden besproken met het doel een oplossing ervoor te vinden. Ook al wordt er wel eens getwijfeld aan de macht en de rol van de politiek, gelooft de Veenfabriek in de kracht van de democratie zoals die zich in de raadzaal dagelijks voltrekt. In iedere stad werden aansluitend debatten met lokale politici georganiseerd in samenwerking met Stichting Netwerk Democratie.

NIEUWE WERELDSYMFONIE (2013)

Met NIEUWE WERELDSYMFONIE trok de Veenfabriek een Leids verzorgingshuis in. Met de ouderen daar maakte de Veenfabriek in regie van Elsa May Averill een voorstelling naar aanleiding van de toekomstdromen van deze oudsten van onze samenleving. De voorstelling was vervolgens op locatie in verschillende verzorgingshuizen te zien. Daarna ging DE NIEUWE WERELDSYMPONIE ook nog op tournee langs verschillende theaterzalen in het land.

HYLLOS (2013)

HYLLOS is een nieuwe Griekse tragedie geschreven door Herman Altena over een met de ondergang bedreigde democratie. De muziektheatervoorstelling werd door de Veenfabriek op locatie geproduceerd in samenwerking met Asko|Schönberg en de Amerikaanse componist Derek Bermel. De première vond plaats in het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden en was vervolgens de rest van de maand november te zien in De Duif in Amsterdam en de AA-kerk in Groningen.

In HYLLOS werd het thema 'kracht/toekomst' onderzocht vanuit de begrippen hoop, waarheid en vertrouwen. Hoop is een belangrijke drijfveer in het stuk, en wordt volop geëxploiteerd en gemanipuleerd: door fraaie beloftes, verhalen waarvan de waarheid niet valt te achterhalen, en door angstzaaij en openlijke intimidaties. Hoe handel je, op wie vertrouw je, waarop vestig je je toekomst, als de wereld brandt en de werkelijkheid niet kenbaar is?

TULPMANIA (2015)

In coproductie met de vermaarde ensembles Asko|Schönberg en Slagwerk Den Haag en in samenwerking met schrijfster Saskia de Jong en componist Yannis Kyriakides thematiseert de Veenfabriek in TULPMANIA het spanningsveld tussen verlangen en hebzucht. Met de 17de eeuwse tulpen crisis als metafoor maakt de Veenfabriek 25 inhoudelijk verschillende avonden binnen een kunstzinnig concept. TULPMANIA vindt plaats in het hart van een operationeel bloembollenbedrijf, midden in de Bollenstreek. Voor TULPMANIA gaat de Veenfabriek samenwerken aan met tal van maatschappelijke partners zoals het Bloemencorso, ABN AMRO, de Hortus Botanicus, Universiteit Leiden. Binnen de kaders van het project krijgen ook studenten van T.I.M.E. en Theaterschool Rotterdam ruimte om zich te presenteren.

WE ARE THE WORLD (2016)

WE ARE THE WORLD is een film-, schrijf-, en theaterproject dat de theatermaker Elsa May Averill bij de Veenfabriek realiseert. Samen met documentairemaker Niels van Koevorden interviewt zij acht verstandelijk gehandicapten over de vraag hoe zij de wereld zien. Door niet alleen hun antwoorden en gesprekken als monologen en dialogen te hanteren, maar ook hun beschrijving van situaties, gebeurtenissen, beelden en fysieke interactie in de voorstelling te integreren, worden de geïnterviewden meer dan onderwerp. Ze worden co-regisseurs, vormgevers, kostuumontwerpers en co-auteurs; en met het betreden van het podium ook medespelers. Onder leiding van Elsa May Averill die de voorstelling componeert, gebruikmakend van zowel hun woorden en uitspraken als hun beelden, komen we zo in een wereld terecht die niet de onze is.

Golden Palace

Voorstelling Restaurant Amore

In de Westerse wereld beschikken we over voedsel in overvloed. In ons vluchtige moderne bestaan heeft eten echter nog maar weinig betekenis. Vaak schuiven we onze kant-en-klaar maaltijd gedachteloos naar binnen. Door de massale voedselproductie is eten anoniem geworden.

Maar er is een tegenbeweging op gang gekomen. Slow food, de groeisput van de biologische landbouw, acties tegen de plofkip, de Youth Food Movement: het kritisch bewustzijn over voedselproductie begint te groeien. Met *Restaurant Amore* wil Golden Palace een bijdrage leveren aan het in ere herstellen van de betekenis van eten. Want eten is niet alleen een middel om de honger te stillen. Eten is traditie, religie, politiek. Eten is ook lust, warmte en liefde. Of juist taboe, conflict en wraak. En eten kan een gevaar zijn voor de gezondheid, want overvloed maakt dik. In *Restaurant Amore* toont een bonte verzameling personages een hartstochtelijke haat-liefde verhouding tot het eten dat zij nuttigen. Een restaurant genaamd Amore vormt het toneel voor een overrompelende show over voedsel in al zijn betekenissen.

Golden Palace organiseert rond de voorstelling een uitgebreid randprogramma, bestaande uit de volgende peilers: ervaringstheater, videoportret, workshops, Lokale Helden markt, Food Short Films, discussiepanel, lezingen, boekenmarkt. De toeschouwer gaat in interactie met de voorstelling en draagt bij aan de verdieping van de thematiek. Daarnaast besteedt Golden Palace speciale aandacht aan het bereiken van de jongeren-doelgroep (14-22 jaar). Ter verdieping van het theaterbezoek wordt een educatieproject aangeboden voor middelbare scholen en ROC's.

Het Huis Utrecht

Project HOTSPOT

Het Huis Utrecht voelt zich sterk verbonden met de Amsterdamsestraatweg. Het is haar achtertuin en de toegangsweg naar de Boorstraat. Per dag fietsen duizenden mensen over deze weg richting het centrum van de stad en weer terug. Zij stoppen alleen bij de Albert Heijn om boodschappen te doen. De straat leeft niet en holt in kwaliteit achteruit: er is veel winkelleegstand en criminaliteit in en rond de weg. Het is tijd om actie te ondernemen voor een beter leefbare straat en wijk.

Het Huis Utrecht heeft bij de gemeente een plan ingediend om een winkelpand te huren aan de Amsterdamsestraatweg en deze te ontwikkelen tot een culturele/creatieve trekpleister met uitstraling naar de ondernemers en bewoners op en aan de weg en naar de rest van de stad. Vanaf het seizoen 2014-2015 gaan per jaar drie of vier theatermakers in residentie in het winkelpand. Zij kunnen vanuit de locatie hun plan met de omgeving ontwikkelen tot een eindpresentatie, project en/of voorstelling. Voor het eerste jaar waarin het plan nog verder uitgekristalliseerd moet worden is het belangrijk dat de kunstenaars ervaring hebben om in de openbare ruimte werk te ontwikkelen en nieuwsgierig zijn naar de verhalen van de wijk en haar bewoners. De kunstenaars werken minimaal zes weken op de Amsterdamsestraatweg. Het eerste jaar zijn Floris van Delft, Miek Uittenhout en Gert-Jan Stam met TAAT uitgenodigd om vanuit het winkelpand werk te ontwikkelen.

Het Volksoperahuis

De Wasserette

Het Volksoperahuis coproduceert al sinds 2009 de Wasserette, een buurtsoap in Amsterdam-noord in de van der Pekbuurt. Op basis van verhalen van bewoners uit de van der Pekbuurt wordt een soap geschreven rond de verwickelingen in een wasserette. De van der Pekbuurt is een oude volksbuurt net over het IJ, waar sociale vernieuwing de afgelopen jaren voor veel onrust heeft gezorgd. Op initiatief van Chris Keulemans heeft het Volksoperahuis een vorm ontwikkeld waarbij laagdrempelig volksvermaak verbonden wordt aan professioneel theater. Wekelijks hebben amateurzangers, dansgroepen of hengelsportverenigingen uit de buurt een gastrol in de soap waardoor de buurt ook écht betrokken is. Lokale ondernemers kunnen live reclametijd in de soap kopen. De soap wordt gespeeld in een lokaal gelegen café op het Mosplein waar gemiddeld 120 man per avond de ontwikkelingen van de bewoners van de wasserette volgen. De grote kwaliteit van de Wasserette zit in het bereiken van publiek dat normaal gesproken nooit naar het theater zou gaan, door ze in hun eigen omgeving op te zoeken.

Parade Summer School

Theaterzaken Amsterdam organiseerde in samenwerking met Rudolphi Producties, het Volksoperahuis en Festival de Parade in de zomer van 2014 voor het eerst de Parade Summer School. De ambitie is om de programmering van de Parade van meer context te voorzien, en het publiek dat behoefte heeft aan diepgang op haar wenken te bedienen. In 2014 werd de pilot uitgevoerd. We zijn in gesprek over het vervolg. De pilot duurde acht dagen. Het idee was het publiek tijdens een door een van de Paradedecaterars verzorgd diner en onder leiding van een journalist in gesprek te laten gaan met de maker van de voorstelling en een wetenschapper gespecialiseerd in het onderwerp van de voorstelling. De gesprekken duurden een uur, gingen over nieuwe economie, de beleving van religie in de 21^e eeuw, de kunst van het debat en de dekolonisatie van Indonesië. Het leverde diepgaande gesprekken, nieuwe inzichten en vooral versteviging van de band tussen publiek en maker op.

Dansateliers

Movementclasses

Een wekelijkse ontmoeting in beweging, een onderzoekslaboratorium voor een ieder die nieuwsgierig is naar het lichaam in beweging. De deelnemers zijn mensen van allerhande pluimage, van cultureel antropoloog, tot pr medewerker, tot dansamateur, tot fotograaf etc. Uitgangspunt is het onderzoek van de jonge choreograaf die aan het werk is, maar doel is uitwisseling van gedachten en fysieke taal met mensen uit de samenleving, die niet per se gelieerd zijn aan de danswereld.

Love-ism | workshops

Choreograaf Mor Shani is lang bezig geweest met het thema liefde. Geïnspireerd door het boek van Erich Fromm, *The art of Loving*, wilde hij met non-professionals werken om te onderzoeken hoe intimiteit tot stand komt en hoe dat vorm krijgt, om dat vervolgens te vertalen op professionele performers. De workshops daarvoor zijn zeer succesvol en populair en zijn voor verschillende doelgroepen en leeftijdsgroepen te organiseren. De workshop kan los gegeven worden met Mor Shani, maar kan ook plaatsvinden in aanwezigheid van Paul Sixta, die tijdens de workshop filmt en na afloop een korte trailer maakt van wat er in de workshop aan ontmoetingen tot stand is gekomen. De workshop kan ook gecombineerd worden met een presentatie van het artistieke eindproduct, het duet Love-ism | The problem of our being together en/of de film Love-ism | Things that matter, die Paul Sixta maakte naar aanleiding van het gehele proces, dat verspreid over bijna een jaar plaatsvond.

Projecten op locatie met uitwisseling met publiek

We organiseren jaarlijks projecten op locatie, waarbij altijd interactie met het publiek wordt gezocht. Zigzagcity festival is een architectuurfestival bijvoorbeeld, waarbij de bezoeker de stad Rotterdam op een andere manier kan beleven. Door met werk in zo'n festival te staan en (zoals afgelopen jaar) bezig te zijn met de ruimte om ons heen en hoe dat van invloed is op ons als mens, wordt een dialoog aangegaan met de argeloze voorbijganger, met een artistiek werk als uitgangspunt.

Korzo

India dans Festival

Korzo organiseert jaarlijks een India Dans Festival, het grootste festival rond Indiase dans in Europa. Het festival biedt naast voorstellingen een uitgebreid programma van workshops, films en gesprekken. Hieruit vloeien de volgende projecten voort:

Europa's eerste Hindoestaanse koor

In 2013 richtte Korzo een Hindoestaans koor op, dit Sharad-koor is het eerste Hindoestaanse koor in Europa. Het koor gaf in 2013 een voorstelling onder leiding van Amerikaans Indiase componist / dirigent Kanniks Kannikeswaran. Na het festival in 2013 is het koor blijven bestaan en de koorleden vormen een hechte community in de Haagse hindoestaanse gemeenschap. In 2014 organiseerde Korzo een grootschaliger voorstelling van het Sharadkoor samen met het Dario Fo koor in de dr. Anton Phillipszaal. Het Sharad koor is

een van de activiteiten die uit het India Dans Festival zijn voortgekomen en die na het festival op initiatief van de deelnemers blijft bestaan.

Voorlichtingsbijeenkomst seksueel misbruik

Het India Dans Festival is een begrip geworden in Den Haag en Korzo is voor de Haagse Indiase en Hindoestaanse gemeenschap een plek geworden waar men zich thuis voelt. Ook buiten het festival om weten hindoestaanse organisaties Korzo als partner te vinden. In oktober 2014 vond in Korzo de voorlichtingsbijeenkomst 'Seksueel misbruik in migrantenfamilies' plaats, georganiseerd door Stichting Hindustani. In veel (migranten-)gemeenschappen heerst een taboe op het bespreken van seksueel misbruik waardoor dit probleem nauwelijks in de openbaarheid komt. In bepaalde culturen speelt bijvoorbeeld familie-eer een belangrijke rol; hierin wordt het openlijk maken van misbruik gezien als een schande voor de hele familie. Het doel van de voorlichtingsbijeenkomst in Korzo was om dit pijnlijke onderwerp uit de taboesfeer te halen en openheid te creëren. Het afgeladen volle Korzo theater toonde dat de bijeenkomst zeker voorziet in een behoefte.

Duurzaamheidskring Haagse Theaters

In Den Haag werken ongeveer vijftien theaters sinds 2010 in groepsverband aan duurzaamheid en in het bijzonder energiebesparing. Dat blijkt heel effectief. De deelnemers van de Duurzaamheidskring Haagse Theaters verbruikten in 2013 gemiddeld 16% minder elektriciteit ten opzichte van 2009. Ook van afval en water wisten veel theaters de hoeveelheden en de kosten te verlagen. Dat is natuurlijk de verdienste van de theaters, maar de jaarlijkse monitoring in de kring houdt iedereen scherp. De theaters denken meer te hebben bespaard dan zonder kring en verwachten de komende jaren nog meer te kunnen besparen. De gemeente Den Haag is erg tevreden met dit project dat door hen wordt ondersteund.

Voorstelling Mutesounds

Korzo choreograaf Amos Ben Tal maakte voor het MuteSounds Festival een voorstelling die gedanst wordt door amateurs die niet of slecht kunnen horen. In een zaal van het Korzo Theater springen vier dansers in het rond, gecoacht door Amos Ben-Tal. 'Het is anders communiceren tijdens de repetitie,' zegt Ben-Tal over de samenwerking met de dove dansers. 'Maar het danswerk is precies hetzelfde.' Tijdens de repetities werd op een normale vloer gedanst, maar tijdens de voorstelling werd gebruik gemaakt van een trilvloer waarmee de dansers (doof) het ritme kunnen voelen door middel van vibraties.

Kunstinstelling als Klaslokaal

Onder de noemer Kunstinstelling als klaslokaal verzorgt Korzo, samen met een aantal stedelijke culturele partners, een intensief kunsteducatietraject op de Johan de Witt Scholengroep in Den Haag. Korzo neemt de discipline dans voor haar rekening. Leerlingen van deze school van alle niveaus VMBO tot HAVO krijgen in een doorlopende leerlijn danslessen in de studio's van Korzo. Veel van hen komen voor het eerst in een theater.

In een programma met doorlopende leerlijn leren de leerlingen verschillende danstechnieken, maar vooral ook leren zij zich concentreren op het lesmateriaal en zich uiten via dans. Van deze leerlingen stromen er ieder jaar een aantal door naar het buitenschoolse amateurdanstraject van Korzo Crosstown.

All Ages Dance, workshops in het Kylian Festival

Na een lange carrière op de grote tonelen van de hele wereld keert Jiri Kylian terug naar de basis en creëert hij in Korzo werk voor het kleine zaalcircuit. In mei 2014 organiseerden Korzo en Kylian Productions een twee weken durend Jiri Kylian Festival.

Thema van het festival was *All Ages Dance*; dans is niet alleen voorbehouden aan de jonge virtuoze danser, maar dansers, professioneel en amateurs, van alle leeftijden kunnen met hun lichaam uiting geven aan ideeën en emoties.

De veelzijdige danskunstenaar Michael Schumacher werd uitgenodigd om speciaal voor dit festival workshops te geven voor dansers tussen de 40 en 80 jaar jong. Hij deelde zijn ervaringen op het gebied van improvisatie en instant compositie, en onderzocht en vierde tegelijkertijd de waardevolle ervaringen van de oudere danser. Deelnemers hoefden geen dansprofessionals te zijn of actief te zijn in de danswereld. Het enige dat van belang was, was een gezonde interesse in dans.

Theatergroep Suburbia

Theatergroep Suburbia is gevestigd in een provincie (Flevoland), in een stad (Almere) waar kunst- en cultuurbezoek geen vanzelfsprekendheid is. Tegen deze achtergrond is Suburbia zich van meet af aan bewust dat podiumkunsten verbindingen moet leggen met andere maatschappelijke organisaties (ook bedrijfsleven) om theater een plek te geven in het dagelijks leven van deze bewoners.

Voorstelling *U Bent Mijn Moeder*

Deze voorstelling van wijlen Joop Admiraal geeft een persoonlijk en eerlijk beeld van het leven van zijn 80-jarige, demente moeder die hij iedere zondag in een tehuis bezoekt. In eenvoudige taal en met veel humor beschrijft Admiraal hoe het verleden het heden inhaalt. De voorstelling werd gespeeld in samenwerking met diverse Alzheimer-café's en op verzoek van diverse verpleeg- en zorginstellingen, voor een publiek dat professioneel te maken had met Alzheimer, of zelf bevriend of familie was van een patiënt of zelf recentelijk geconfronteerd werd met de diagnose Alzheimer.

Voorstelling *Blind Date*

Deze toneelbewerking van de film 'Blind Date' van Theo van Gogh is een intiem en tegelijkertijd ontluisterend relaas over de eenzaamheid van twee mensen die elkaar niet meer kunnen bereiken. De voorstelling verscheen in twee versies: een adaptie voor in het theater en in het begin als voorstelling op locatie. Voor deze versie werkten we nauw samen met het Flevo-landschap, een provinciale stichting die natuur samen met de bewoners wil beheren, beleven en verbinden. Samen met hen en met het programma Land Art Live (landschapskunst in de provincie Flevoland) vergrootten we het bereik en ontsluiting van het landschapskunstwerk de Aardzee en deze tekst van Theo van Gogh voor een breder publiek.

Zomerlocatievoorstellingen

Elke zomer spelen we op het stadslandgoed De Kempphaan. Enkele titels zijn: *Oom Wanja* (Tsjechov), *Fanny & Marius* (Pagnol) en afgelopen zomer *Hebriana* (Norén). Voor deze zomervoorstellingen op locatie werken we al meer dan tien jaar samen met de biologische stadsboeren Saat en Van der Berg, stichting Stad&Natuur en meer recentelijk met Staatsbosbeheer. Deze samenwerking hebben we onlangs ook uitgebreid naar andere maatschappelijke sectoren zoals sportverenigingen en binnenkort ook naar het bedrijfsleven. Tijdens de voorstellingen op de Kempphaan werken we al enkele jaren samen met de middelbare school Arte College. Deze school legt de link met kunst en cultuur door de school in te richten als een theaterbedrijf. Tijdens de jaarlijkse Arteweek (werkweek) volgt een groep leerlingen een workshop-programma bij Suburbia. Hierbij leren ze spelenderwijs de voorstelling kennen, bezoeken ze ons theater op locatie en gaan ze in gesprek met alle makers, van de technicus tot de regisseur en van de productie tot de acteurs.

Talentontwikkeling

Als het stadsgezelschap van Almere investeren we ook in talentontwikkeling. subSuburbia is onze jongerentak voor het trainen van ambitieuze jongeren in de podiumkunsten. Daarvoor werken we nauw samen met het onderwijs. Deelname aan subSuburbia geldt als stageplek voor het ROC Artiest in Almere.

Werkconferentie

Ter voorbereiding op het oprichten van een Almeers Investeringsfonds voor cultuur organiseerde Suburbia de werkconferentie *Cultuur als motor van de economie*. Prof. Dr. Arjo Klamer schetste welke kansen er zijn in Almere tussen economie en cultuur. Naar aanleiding van deze conferentie worden nu bijvoorbeeld maandelijkse 'hotspotborrels' georganiseerd, die een ontmoetingsplek vormen voor het bedrijfsleven met de culturele sector.

Bedrijfstrainingen

Onder de titel *Suburbia in Bedrijf* gaan regisseurs Esther Bolte en Julia Bless vanuit hun jarenlange ervaring in het theater, bedrijfstrainingen geven. Met theater als basis leert Bolte&Bless het bedrijfsleven op een innovatieve manier kijken, denken en samenwerken. Zij bieden onder andere trainingen presentatietechniek, persoonlijke ontwikkeling, sessies creatief denken en teambuildingsdagen aan.

Community-projecten

Suburbia in de Buurt is een langgekoesterde wens van Theatergroep Suburbia om community-projecten in Almere en de provincie Flevoland te initiëren. Denkend vanuit het leggen van verbindingen tussen bewoners, maatschappelijke organisaties en podiumkunsten willen we theater maken daar waar het nog geen vanzelfsprekendheid is.

Rotterdams Wijktheater

Het Rotterdams Wijktheater (RWT) is een toonaangevende organisatie op het gebied van Community Theatre. Community Theatre staat voor een manier van theatermaken waarbij professionele theatermakers intensief samenwerken met mensen die normaal gesproken niet met theater in aanraking komen. Het RWT maakt meer dan 22 jaar theateervoorstellingen voor en door bewoners van Rotterdam. Wij werken met Rotterdammers in hun eigen leefomgeving, waar zij een afspiegeling vormen van een steeds veranderende, grootstedse samenleving. Zij vormen een mix van culturen en maatschappelijke lagen, die gemeen hebben dat zij beperkt in aanraking komen met het reguliere kunstaanbod. Het zijn mensen met een verhaal en eigen bewustzijn over hun positie in de maatschappij. Wij proberen aansluiting te vinden bij hun belevingswereld en die met hen te vertalen naar een theatera product. Iedereen kan meedoen, want iedereen heeft een verhaal dat de moeite waard is om te vertellen.

Voorstelling *Terug naar Later*

Met 17 senioren werd een portret van een generatie geschetst. De generatie van net voor de Flower Power tijd. Een generatie die ingeklemd zat tussen 'de zorg voor hun ouders' en de zorg voor 'hun kinderen en kleinkinderen'. In de voorstelling staan ze stil bij hun leven, blikken daarop terug en vertellen over cruciale gebeurtenissen die hun levens hebben bepaald. Een aantal ouderen heeft in de voorstelling voor het eerst van hun leven verteld over ervaringen met verlies van partner, verstoting en pesten op school omdat je uit een zgn. hoerenbuurt kwam, interculturele huwelijken, het tot je dood aan door moeten werken omdat je het financieel niet goed hebt geregeld, geheugenverlies en de gene daarover.

Voorstelling *Jeugdveld*

Voorstelling met spelers van verschillende leeftijden over een door de deelgemeente opgelegde fusie van twee speeltuinverenigingen. En dan met name de effecten daarvan op de bewoners. Stuk voor stuk mensen die zich met hart en ziel als vrijwilliger jarenlang hadden ontfermd over hun eigen speeltuin en voetbalveldje en die nu noodgedwongen moesten samen met hun 'concurrent'. De voorstelling was zeer herkenbaar voor vele bewoners die met hun vrijwilligersorganisatie te maken hadden met de deelgemeente. Het gaf een ontluisterend beeld van de bureaucratische werkwijze en besluitvorming van deelgemeenten.

Voorstelling *ZHŌNG*

Een grootschalige locatievoorstelling over verschillende generaties Chinese Nederlanders en hun komst naar Nederland. Hoe ze zich, sinds hun komst in 1911 met hard werken staande hebben weten te houden in een totaal andere cultuur. De voorstelling is in het Oude Westen uitgebracht, een volkswijk die berucht is om de drugsproblematiek en de heftige multiculturele winkelstraat De Kruiskade, tevens het kleine China Town van Rotterdam. Met heel veel moeite en eindeloos geduld is het ons gelukt om Chinese spelers te vinden van verschillende generaties. Wegens hun gebrekkige Nederlands was het met name moeilijk om met de oudere generatie te communiceren. De jongeren spraken goed Nederlands, maar waren heel gesloten over de problemen die er binnen de Chinese gemeenschap leefden. Maar het is toch gelukt om hun vertrouwen te winnen en hen te laten praten over hun opvoeding en leven.

Het effect van deze voorstelling, waarbij we zo'n kleine 100 buurtbewoners hadden betrokken, was dat de deelnemers een veel groter netwerk in hun wijk hadden gekregen en met mensen in contact kwamen waar ze normaal gesproken nooit mee in aanraking zouden zijn gekomen. En er was ook een verbinding gelegd met de Chinese bevolking, die vanaf dat moment ook deel gingen nemen aan het maandelijks ActieCafé dat door de bewonersorganisatie werd georganiseerd om ontwikkelingen en gebeurtenissen in de wijk te bespreken.

Voorstelling *Halte Tussenwater*

Een jongerenvoorstelling over de fase in het leven van jongeren waarin ze keuzes moeten maken. Keuzes over: het al dan niet breken met je familie; breken met een verleden; doorgaan voor een diploma; breken met je vrienden; doorgaan met werken aan jezelf. *Halte Tussenwater* was een heftige voorstelling waarin jongeren lieten zien wat hen diep in hun innerlijk bezighield, de woede die ze voelden en hoe die er soms uitvloog als de hete stoom uit een ketel kokend water, de vrijheid die ze wilden om niet beoordeeld te worden op hun uiterlijk, hun familie of culturele achtergrond, maar om wie ze als individu zijn. De voorstelling was mede

daardoor niet alleen herkenbaar voor jongeren (vnl. VMBO, MBO en praktijkscholen) maar gaf ook aan ouderen (docenten) meer inzicht in wat jongeren bezighoudt.

Halte Tussenwater hebben we ook gespeeld voor pension Maaszicht waar jongeren wonen die lange tijd op straat hebben geleefd en die daar ondersteuning krijgen hun leven weer op de rit te krijgen. De voorstelling werd afgesloten met een nagesprek met de spelers. Dat werd een indrukwekkend nagesprek omdat een aantal van de spelers ook in Maaszicht had gewoond en in feite als een soort rolmodel fungeerden voor de jongeren die nog aan het begin stonden van hun nieuwe leven.

Voorstelling *Luna en de nieuwe stad*

Co-productie met Theater Zuidplein, een voorstelling voor de hele familie, met als centraal thema: iedereen heeft een talent. Hiermee speelde we in op het feit dat talentontwikkeling in dat jaar hoog op de agenda stond van het primair onderwijs. De voorstelling werd een modern sprookje geïnspireerd op het leven van alledag in een grote multiculturele stad met voor het publiek zeer herkenbare elementen als 'het vertrek uit het land van oorsprong', 'je niet meer herkennen' of 'jezelf kunnen zijn' in een stad die steeds meer eenheid verwacht. Het 'je anders voelen, je anders moeten opstellen dan je gewend bent' was een universeel gegeven. Even als het feit dat je 'moet luisteren naar jezelf' en je 'eigen talent ontdekken en tot bloei brengen'.

Voorstelling *Kerst zonder grenzen*

Ieder jaar maakt het RWT rond de kerstperiode een co-productie met theater Walhalla. Twee culturele instellingen met elk een heel eigen publieksgroep. Het RWT met een publiek dat voor het eerst in aanraking komt met theater en theater Walhalla met een hoger opgeleid kunstminnend publiek. De voorstelling werd gemaakt samen met spelers van het RWT en met één professionele artiest uit het circuit van Walhalla.

Daarmee ontstond een mooie cross over tussen verschillende groepen uit de samenleving.

Kerst zonder grenzen speelde zich af op verschillende locaties in Katendrecht. In de voorstelling bezocht het publiek – als leden van het corps der medemenselijkheid – verschillende korte theaterstukken. De theaterstukken waren o.a. gemaakt met vrouwen van de vrouwenstudio Cleo Patria en met bezoekers van het ROS (Rotterdams Ongedocumenteerden Steunpunt).

Voor beide groepen spelers was het meedoen aan deze productie een belangrijke ervaring waarmee ze aan zelfvertrouwen wonnen. Voor het publiek, veelal afkomstig uit de hogere sociale laag van de bevolking, waren de verhalen van de vrouwen en van de asielzoekers een eerste en heftige confrontatie met een deel van samenleving waar ze nooit mee in contact kwamen. De vrouwen ontvingen het publiek in hun studio en vertelden over hun leven en hoe vrouwen van de vrouwenstudio hen ooit op het schoolplein of op straat hadden benaderd en overtuigd om ook naar de vrouwenstudio te komen. Ook vertelden ze over wat die stap voor hen betekende in hun ontwikkeling.

De asielzoekers speelden hun stuk in een immens grote lege loods waarin 50 veldbedden stonden opgesteld. Het publiek moest eerst in de rij voor een kopje erwtensoep en daarna op een van de veldbedden gaan zitten. Als ze het koud kregen konden ze een deken van het Leger des Heils om zich heen slaan. In de loods zagen ze een voorstelling over hoe het voor een asielzoeker is om in Nederland aan te komen, de ontvangst door de IND, de verhoren, het voortdurend om de paar maanden overgeplaatst worden naar wéér een ander AZC, de procedures etc. De spelers liepen tussen de veldbedden door en zaten en stonden dichtbij het publiek. Dit was het meest confronteerde theaterstuk van Kerst zonder grenzen. Een deel van het publiek sloot zich af en klaagde alleen over de kou in de loods en ging totaal voorbij aan de inhoud. Een ander deel was juist heel erg geraakt door dat wat ze zagen en hoorden. Er waren ook mensen die het moeilijk vonden en niet zo goed wisten wat ze ermee aan moesten.

Voorstelling *Uit je klei getrokken*

Een locatievoorstelling op Rozenburg, een vrij 'besloten' eiland in de buurt van Rotterdam dat haar zelfstandigheid heeft verloren en als nieuwe deelgemeente van Rotterdam verder moest. Dit tot ongenoegen van de Rozenburgers. De voorstelling haakte in op dit gedwongen 'huwelijk' tussen het eiland Rozenburg en de stad Rotterdam, maar ging ook in op de geschiedenis en de verhalen van geboren en getogen Rozenburgers én die van de 'import' Rozenburgers die afkomstig waren uit voormalig Joegoslavië, de Antillen en Irak en die hun nieuwe leven binnen de gesloten gemeenschap van dit eiland hebben opgebouwd. Door deze voorstelling kwamen de 'nieuwe' Rozenburgers voor het eerst in contact met de 'oude' Rozenburgers en vice versa. Daarnaast ontstond er een samenwerking tussen het Locale Cultureel Centrum, het Rozenburgs Mannenkoor, jongerenopbouwwerk en de historische vereniging.

Project Charlois aan het water

De Rotterdamse haven heeft een cruciale bijdrage geleverd aan de ontwikkeling en het bestaansrecht van zowel de stad Rotterdam en haar omgeving, als voor Nederland. Echter, net zoals in alle grote havensteden van Europa veranderde de relatie tussen de haven en de bewoners. Terwijl zo'n zestig jaar geleden de woonwijken zich rondom het havengebied ontwikkelden, en de haven voor de bewoners een bron van inkomsten was, heeft zich de haven steeds meer verzelfstandigd. De haven en haar woonwijken groeiden uit elkaar. RWT, Vitibuck Architects en G-Routes wilden de twee hartkamers van de stad Rotterdam - haar bewoners en haar haven - weer dicht bij elkaar brengen met een multidisciplinaire project op locatie genaamd "Charlois aan het Water". Het uitgangspunt was dat het samenwerkingsverband tussen theatermakers (RWT), ontwerpers (Vitibuck Architects) en cultuurhistorici (G-Routes) de transitie van binnenstedelijke locaties een positieve draai kan geven, de locatie op de kaart kan zetten en de relatie tussen bewoners van Charlois en de haven nieuw leven in kan blazen.

WOMEN CONNECTED – meerjarig project met vrouwen

In 2013 startte het RWT met een nieuwe opzet van dagprogramma's voor vrouwen vanuit allerlei culturen: Women Connected. Dit is een langlopend, meerjarig project voortkomend uit onze ervaringen die we de afgelopen 12 jaar hebben opgedaan met onze vrouwenvoorstellingen c.q. dagprogramma's. De eerste Women Connected voorstelling werd 'Bekende Vreemden', een onderdeel van de locatievoorstelling *Charlois aan het Water*. Een voorstelling over het thema: 'verandering' en wat dit voor invloed heeft gehad in hun leven. Verschillende thema's zoals emigratie, vooroordelen en acceptatie kwamen in deze voorstelling aan bod. De tweede voorstelling die werd gemaakt onder de vleugels van Women Connected was de solovoorstelling 'Sahra'. Sahra is Somalische en moeder van drie kinderen. Vol vuur en met humor vertelde zij in deze voorstelling over haar leven in Somalië en Nederland. Over hoe de vraag van haar eigen moeder mee terug te gaan naar hun geboorteland, haar dwong tot nadenken over de kwestie 'waar horen ik en mijn kinderen eigenlijk thuis?' Als alleenstaande moeder heeft Sahra zich ontwikkeld tot een bijzonder zelfstandige en onafhankelijke vrouw, die bovendien met de nodige lef en humor andere vrouwen laat zien hoe zij in het leven staat. Ze fungeert als rolmodel voor vele vrouwen die haar voorstelling hebben gezien en zich herkennen in haar levensloop.